

העונש הזה

מי אשם בריצח הכפול?

התאבדות

ההדג בנה"פיה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1970 26785, ת.ד. 136, טען למברקים: "עולמפרסט", המוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס מהם שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139, 31139, ההפצא: דוד סופר ובניו, תל-אביב, חמערט איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי: אורי אבנרי
ראש המערכת: שלום כהן
עורך משנה: רוב איתן
עורך כיתוב: עורך תבנית: וקי
סילבי קשת
כתב בכיר: אלי תבור
חברי המערכת: צלם המערכת: אריה קרו

העתון הנקרא ביותר במדינה

מגשה ברדיון, שיע גלור, גילוי גלוי, דוד הורוביץ, רות ורד, אברהם חרסון, יוסף אברהם, אביבה סמו, עמוס פינז, שלמה קרו.

2014 י"ב

משום כך אני כבוד שטוב תעשו אם מדי פעם בפעם תתנו לקוראים המונה כלליה, מעין מסגרת לתמונה הקבועה של ישי ראל אותה אתם מנישים בכליונותיכם. יצחק ראבי, תל-אביב

כנראה שאורי אבנרי יודע לא רק יותר מממשלת ישראל, אלא יותר מממשלת צרפת המונה על תבניותיה לגבי אלגוריה, אם זהו רוצה להיות נביא — תאסדל, איש לא יעצור בערו, אבל לפחות נבואות הגיון ניות ומתקבלות על הדעת. ג. משה, ראשון-לציון

אילו היו הערבים קוראים את העולם הזה האחרון ואת מאמריו של אבנרי על המצב בארצותיהם לעומת ישראל, היו ודאי נהנים מאוד. כי אצלם מתארז כמעט הכל באור ורור, כמעט המתקדם לקראת שיפור, לקראת שחרור, עצמאות כלכלית ומדינית ורק ישראל מפריעה להם. האם המסכנה המתבקשת על ידיכם שמוצק יהיה אם ינסו להשימנו ולחסור אכן נגף מורכב? נורית רונאל, תל-אביב

ישירי עזה ישראל לא צריכה בכלל לדרוש את החי ורחו של שליש הצעירות שברחו לעזה (העולם הזה 1113). נערות מסוג זה מוטב שיארו יבניהם. פ. אבן, תל-אביב

פגם היו בנות ישראל יוצאות עם החיי לים הבריטים והאוסטרלים והיו זוכות ל כון מצד הצבור. כיום הם מצאו תחליפים קנדים ואיש אינו מתרע על כך. אני סבורה שיש להחרים את הבחורות שיוצאות עם חיילים זרים במקום עם חיילים עבריים. צפורה שני, הרצליה

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

רשימה לבחן

פגם היו בנות ישראל יוצאות עם החיי לים הבריטים והאוסטרלים והיו זוכות ל כון מצד הצבור. כיום הם מצאו תחליפים קנדים ואיש אינו מתרע על כך. אני סבורה שיש להחרים את הבחורות שיוצאות עם חיילים זרים במקום עם חיילים עבריים. צפורה שני, הרצליה

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הקור השני נפל לירינו גליון העולם הזה 1112 ועיינו בסדר הדרוך בקטע תדרוך אמנם לא קשה לנו להאמין שאהם מתענגים על תכניות קלות בדרין, ומתפשים בראש וראשונה שעי שועים, אבל אל לכם לשחוף גם את קור איכם להרדעת כשילכם. טוב אולי לעיתים להיות גלויים, אבל נאמר כבר בספר הספרים כי, אולם מחריש — חכם וחשב, לכו הייתם עושים שרות טוב לעצמכם אילו לא הייתם מזהירים את המאזין מהאונר לתכניות "שדה וניר", ו"קול-אחד" אחד. פז ימבע בגלי השעמום.

באמת שדרוש אומץ לומר דברים כאלה ובנראה שספד הארי על שער שבועונכם לא צויר בעלמא, אבל אם כל נכר היה מפרסם את דבריו אז היו לכם מתחרים רציניים ביותר. איננו נמנים על המאזינים הרציניים של קול-ישראל, וגם לנו נעים לעיתים לישמע תכניות קלות, אבל זה שאהם רואים את הויכוח הנעלה בין אנשי קול-ישראל על סובלם של החרשים כויכוח קרק, וזהי הוכחה ברורה שבעיות אנושיות נרדו דא רחוקות מכם והלמא.

שלמה אלפסי, אריה כץ, פתח

הצדק הפעם עם הקוראים מקובץ יפתח שבגליל העליון. חלקו השני של הויכוח בין אנשי קול-ישראל על תכנית קול אחד יאחה, היה מעניין הרבה יותר מכפי שאפשר היה להניח משידור חלקו הראשון.

הזיקת הצדק בקורא קבוע של מדורו של שיע גלור, הייתי מעונין מאוד השבוע לקרוא כיצד היא גיב על הפסדה המחפיר של קבוצתו להפועל כפרסבא, האחרונה בליגה. להפ תעתי מצאתי ששיע לא כתב את המדור, אולי קשה לו להודות במפלה המוחצת שנחלה קבוצתו, אבל הוא היה צריך לציון לפחות את הפועל כפרסבא שניצחה בצדק את מכבי תל-אביב. אם הוא לא יכול להיות אובייקטיבי מוטב שלא יכתוב.

בן-ציון גלר, כפרסבא

מדור הספורט שלכם נהוג לחקדיש בקבוע עות מקום לסיורי משחקיה של מכבי תל-אביב, כל זמן שקבוצה זאת היתה האלופה אפשר היה להיות שקלה הקוראים מתעניין בנודלה. אולם עתה, כשירדה למקום בינוני, מהיום משחקים אחרים נקודת משיכה הרבה יותר גדולה מאשר משחקיה של מכבי תל-אביב. האם לא כדאי שתחליפו את הסיורי ותכתבו כל שבוע על קבוצה אחרת?

עודד כץ, חיפה

השיטה בה מכוסים משחקיה של קבוצה אחת עם כל שאר הקבוצות נותנת אמנם יתרון יתר לקבוצה האחת, אולם זו השיטה היחידה המאפשרת לעקוב בכל שבוע אחרי קבוצה אחרת בליגה הלאומית — מתחרתה של הקבוצה הנבחרת.

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

הרשימה לבחן המסקנה המתקבלת מהסיפור אדם ושתיה תוות להפרסם בעלונכם (העולם הזה 1113)

מספר 1114 שנה 22 כ"ו שבט תשי"ט, 4.2.1959 המחיר 550 פרוטה

הדו"ח הראשון של עורך „העולם הזה“ על כגישותיו עם מנהיגים ערביים באו"ם

שיחות עם ערבים

— מאת אורי אבנרי —

אדם הנשפים הגדול של בית-המלון הילטון-פלאזה, מן המהודרים שבניו-יורק, הומה מרוב אדם. מסביב קולחות השיחות בערבית, באנגלית ובצרפתית. פנים שחר מים של ערבים, הודים ופאקיסטאנים; הפנים השחורים של אפריקה החדשה; כמה פנים חיוורים של רוסים, אמריקאי אחד או שניים.

האחירה תגיגית, כמעט עליונה. הכל מרגישים: זהו מאורע הראוי לציון. כי זוהי קבלת הפנים של ממשלות מארוקו ותוניס לכבוד חברי הממשלה של אלג'יריה הלוחמת, נציגי מלחמת-השיחרור הממלאה בגאווה כל לב ערבי ואפריקאי-אתי. הסגל הדיפלומטי הערבי בניו-יורק ובחשינגטון הופיע במלואו.

מצבי מוזר במקצת. אני הישראלי היחיד שהוזמן למאורע זה. נוכחותי היוצאת-דופן לא נעלמה מעיני שאר הנוכחים. הדיפלומטים הערביים יודעים מי אני. הומנתי למסיבה מעוררת התרגשות סמויה — כי אין לערבים דעה אחידה איך להתיר את הישראלי שבקרבתם.

לפני ימים מעטים הופעתי לראשונה במרכז האו"ם והתיחלתי לדבר עם כמה מן הדיפלומטים הערביים. עתה כבר יודעים כולם שהצעיר המזוקן הזה הוא עורך עתון מישראלי, ושהוא שייך לקבוצה הישראלית הדוגלת ברעיון של איחוד שמי.

יש המנצלים את ההזדמנות הניתנת בשפע במסכות-קוקי טיל כאלה כדי להתחזק ולהחליף כמה מלים. הנוהל פשוט ואחיד: נחקלים זה בזה כאילו במקרה, מחליפים חיוך, לוג מים בצחצח כמה לגימות מן הכוס, משוחחים על הא ועל דא, עוברים בהדרגה לשיחה על עניינים רציניים יותר. בסוף, אם רוצים, מחליפים כרטיסי-ביקור, מבטאים בחיוך את התקווה להתראות באחד הימים. אם אחד הצדדים רוצה בכך באמת, הרי זו פתיחה מתאימה. אפשר לטלפן אחרי יומיים-שלושה ולהזמין את השני לראווחת-צהריים במסעדת חנציגים של האו"ם.

יש גם ערבים אחרים — אותם הפוחדים מכל מגע, ואף כאלה שאינם רוצים בשום מגע. גם כאן יש נוהל פשוט ואחיד. כאשר אתה מזדמן במסיבה לאותה קבוצה עמם, ומישהו מציג אותך רשמית, אינך שולף את ירך מן הכיס. אתה מסתפק ברמז של קידה ללא חיוך, חוזר לשוחח עם האיש שהציג אותך.

במשך הימים המעטים של שהותי בארצות-הברית, שהיו מוקדשים בעיקרם לשיחות עם הנציגים הערביים, למדתי להבחין בין שלושת הסוגים: אותם המוכנים לדבר גלויות והמפתיעים אותך ביחסם הרציני; אותם המעוניינים לדבר אך החוששים לעשות זאת; ואתם שאינם מוכנים עקרונתית לדבר עם כל ישראלי שהוא. למדתי גם כי החלוקה היא בערך לפי קירבתם לרעיון הלאומי הערבי החדש. הירדנים והסעודים הם הגרועים ביותר. העיראקים והאלג'יריים הם הטובים ביותר. הסורים הם בצד הרע של קירבתם. הירדנים הם בצד הטוב.

★ ★ ★

בשעה שהמטוס עבר על פני האוקיינוס, היתה לי

שהות לקבוע לעצמי כמה הנחיות לשיחות האלה. אני עתונאי ישראלי. אני מייצג את ממשלת ישראל, ואף לא שום מוסד ישראלי רשמי. אני מייצג רעיון שהוא עדיין, כמדומני, רעיון של מיעוט במולדתי. עיקרו של רעיון זה הוא להניח בסיס עליו יוכלו האומה העברית והאומות הערביות להגשים בצחצח את שאיפותיהן הלאומיות, תוך עזרה הדדית ושיתוף-פעולה. רציתי להניח רעיון זה לפני מדינאים ערביים אחראיים, בני חוגים שונים, ולראות מה תהיה תגובתם.

קבעתי לעצמי שאדבר גלויות, ולא אנסה לרמות איש. אני עברי לאומי. משמע שאני רוצה באומה עפרית חזקה ומבוססת, אומה שתהיה די גדולה בכמות ובאיכות כדי למלא תפקיד בר-טעם על הבמה ההיסטורית. כאדם לאומי, אני מכבד את השאיפות הלאומיות של הוולת. עליכן לא יכולתי להציע לשום ערבי פשרה על סמך ויתורים הדדיים על שאיפות לאומיות. להיפך, באמי להציע מסגרת בה יוכלו אנשים לאומיים, עברים וערבים, להגשים את שאיפותיהם הלאומיות ביתר יעילות.

על רקע זה שוחחתי עם מי ששוחחתי. לא את כל השיחות אוכל לפרט. חלק אצטרך להעלים, ולגבי חלק אחר אצטרך לשנות פרטים המאפשרים זיהוי. כי אחרי חמישים שנות הסתה הדדית במרחב, אין מדינאים ערביים רבים היכולים להביע בגלוי אהדה ותמיכה ברעיון ישראלי, כשם שאין מנהיגים רבים בישראל המעזים לכפור בגלוי בהנחות היסודיות של התפיסה הישראלית הרשמית. הדבר עלול לתת נשק בידי אויביהם. תהיה זאת איחלת מצדו של עולמנו, העולל להזיק לידידינו הפוטנציאליים, ולעזור לאויבינו הגלויים.

מזה שנים לא קיים מגע חופשי אמיתי בין ערבים לבין ערבים שמעבר לגבול. ישנו מגע עם סוכנים ומרגלים. ישנו

תונים מונגי פלים. משמאל שגריר מארוקו, עבד אל-לאטיף פלים. השיחה נסכה על יחשת של ישראל למלחמת השיחרור של אלג'יריה.

עורך „העולם הזה“ בשיחה עם עבד אל-לאטיף פלים, נציג ממשלת אלג'יריה החופשית (במרכז). מימין נשיא מועצת הכפרון, שגריר

מגע מסוג אחר בשם מוסדות לא-ישראליים, כגון הקונגרס היהודי העולמי, בעיקר עם ארצות המגרב. אולם מגע גלוי בין ישראל, המופיע בתור שכזה, לבין מנהיגים ערביים, נמנע זה מכבר. נדמה לי שמבחינה זו היו שיחותי בגדר חידוש.

מלבד הבעיות הפוליטיות והרעיוניות, ישנה גם בעיה אלגורית. כל ישראלי הנפגש עם מנהיג ערבי, נותן בידי כוחות-החושך בישראל הזדמנות לכיום עלילות. עוד בניירורק היה ברור לי כי מוסדות ישראליים מסויימים מתעניינים מאד במעשי, עוקבים אחרי ומנסים לחבל במאצני. בצד השני, כפי שעוד אספר, היה המצב גרוע עוד יותר. כל ערבי הנפגש עם ישראל, פותח פתח להאשמתו כמרגל וכבוגד. לכל מדינה במרחב יש חיים כהן משלה.

היה דרוש אומץ-לב כדי לעבור מחסום זה. יתכן כי הפרט המעודד ביותר בכל הפרשה הזאת הוא כי נמצאו ערבים אמיצים כאלה. יתכן כי עצם קיום השיחות חשוב יותר מתוכנן. לאומיים בריאים.

אגע עם האלג'ירים

אם כן, שאל בן-שיחי, מה ההבדל ביניכם לבין המנהיגות-הציונית הרשמית? הסברתי שזה ההבדל בין מדינה יהודית, המנותקת מן המרחב והרואה את עצמה כמפקדה של אומה עולמית, לבין מדינה ישראלית, השייכת למרחב והרוצה להיות בשיתוף עם שאר עמי המרחב. הערבים חוששים מן העליה ההמונית למדינה מנותקת, מפני שהם סבורים כי מדינה זו לא תוכל לקלוט את העולים. אלא תצטרך בבוא היום להתפשט בכוח הנשק ולכבוש לעצמה מרחב-מחיה חדש. אולם פחד זה יתבטל מעצמו כאשר תיכנס ישראל לאיחוד מרחבי, קונפדרציה של מדינות שמיות, שעצם קיומה יכלול ערובות צבאיות לשלום פנימי.

ברגע שיקום שיתוף-פעולה שמי במרחב, הוספתי, תשתלב הכלכלה הישראלית בכלכלת העמים הערביים. או תוכל ישראל לקלוט מיליונים של עולים, מבלי שיחלום מישהו על התפשטות בכוח הנשק. במצב כזה לא תהיה העליה היהודית סכנה לעמי ערב, אלא להיפך, תחזק את הפוטנציאל הכלכלי והטכני של המרחב המאוחד.

בן-שיחי נתן לי סימן שהוא מבין נקודת-השקפה זו, שאל אותי על עתידה של ממלכת הירדן. הסברתי שלדעתנו ימיה של ממלכת ההאשמים ספורים, וכי אהנו מתנגדים הן לצירופה לרעים והן לכיבושה בידי ישראל. כי אדמת פלסטין שייכת לאומה הערבית הפלסטינית, ואנו רוצים לעזור לה להקים סוף-סוף מדינה לאומית משלה, למען תהיה בת-ברית לנו.

השתדלתי להבהיר כי איחוד ארץ-ישראל הוא הכרח מוחלט, לא רק מבחינה רגשית אלא גם מבחינה כלכלית. הארץ בותרה באופן שרירותי, ומצב זה לא יוכל להישקף לעולמיים. אם לא יימצא פתרון גיוני שיבטיח את האיחוד בדרכי שלום, יגרם הדבר בסופו של דבר למלחמה.

בן-שיחי הסכים כי חלוקת-הארץ אינה בריאה, שאל איך אנו מתארים לעצמנו את האיחוד. פרטתי לו את תוכנית "אוגדת-הירדן" — הפרוצדורה ההדרגתית בין ישראל וריבונות פלסטין ריבונית.

"לפי איזה גבולות?" שאל בן-שיחי מיד. "לפי הגבולות הקיימים", עניתי. הדגשתי שאיחוד יכול לבוא רק מתוך הרגשה של בטחון, ואילו כל תוכנית הכרזה בשינוי גבולות תעורר מאליה פחד ואי-בטחון. במדינה קטנה כמו ישראל לא יימצא איש אחד שיסכים להזיז את הגבול עוד יותר פנימה. מי שמדבר על גבולות 1947, או כל שינוי אחר של הגבול הקיים, הריס את הבסיס הפסיכולוגי של השלום: הרגשת הבטחון. חוץ מזה, הספתי, אם תקום הפרוצדורה בין ישראל ופלסטין, ותצליח, לא תהיה כל חשיבות לכך אם הגבול יעבור בצד זה של גבעה או בצד השני.

הפעם לא נראה בן-שיחי משוכנע לגמרי. אולם לא התה לי ההרגשה כי הגענו למכשול שאי-אפשר לחסל אותו. העברתי את השיחה לבעית הפליטים, שהיא, לדעתי, המפתח לכל בעית השלום במרחב. "אחד המפתחות", תיקן אותי בן-שיחי.

הצעתי שישראל תכריז עקרונית על זכותם של הפליטים לחזור לשטח הישראלי. לכל פליט תינתן הבחירה בין שתי אפשרויות: (א) להירשם כמועמד לשיבה לישראל, שם לא יתורר לביתו הקודם אלא ישוקם ככל עולה יהודי, או (ב) לקבל מיד פיצויים הוגנים, תוך ויתור על זכותו לשוב. ישראל תקבע מיכסה שנתית להחזרת הפליטים, בהתאם לאפשרויותיה הכלכליות והבטחוניות, בערך בגבולות של 30 עד 40 אלף נפש לשנה. גם הפיצויים וגם קליטת החוזרים יומגנו על-ידי קרנות והלחאות בינלאומיות.

בן-שיחי אמר כי מבחינתו זהו פתרון משביע-רצון. שאלתיו לדעתו על מספר הפליטים שיעדיפו במקרה זה לקבל פיצויים ולחזור על השיבה. הערכתו: כמחצית מספר הפליטים, אולי יותר. (מכיוון שבעית הפליטים חזרה כמעט בכל השיחות, עוד נשוב אליה.)

★ ★ ★

עיקר, אמר בן-שיחי, הוא הרצון הכן בישראל לבוא ביחסי שלום עם הערבים. חייכתי, ואמרתי שכמעט כל ישראלי מאמין שהמצב בדיוק הפוך: שישראל רצתה תמיד בשלום, בעוד שכל ערבי רוצה במלחמה. בן-שיחי פרץ בצחוק.

האסון במרחב, אמרתי, הוא ששני הצדדים ניהלו זמן כה רב תעמולה זה נגד זה, עד שכל צד החל מאמין בתעמולה של עצמו. בעוד שכל ערבי מאמין שישראל הוקמה על-ידי האימפריאליסטים כמכשיר במלחמתם להשמדת התנועה הלאומית הערבית, הרי כל ישראלי מאמין בכנות גמורה כי כל הערבים רוצים להשמד את ישראל. הוספתי כי התעמולה הערבית ממשכה לחזק דעה זו.

בן-שיחי הכחיש זאת בתוקף. הוא טען כי שום מדינאי אחראי של המחנה הערבי הלאומי לא השמיע מעולם איום להשמדת ישראל, וכי גמאל עבד אל-נאצר, למשל, רמז

מגע מסוג אחר בשם מוסדות לא-ישראליים, כגון הקונגרס היהודי העולמי, בעיקר עם ארצות המגרב. אולם מגע גלוי בין ישראל, המופיע בתור שכזה, לבין מנהיגים ערביים, נמנע זה מכבר. נדמה לי שמבחינה זו היו שיחותי בגדר חידוש.

שיחה עם מנהיג לאומי

הערבים הסימפאטיים במרחב ברעו זה הם נציגי אלג'יריה המשתחררת. שלושה מן החשובים שבהם נכחו בניירורק לרגל הדיון על אלג'יריה באו"ם, והוצגו לפני באוהה מסר-כה. הם היו עבד אלקאדר שאנדורלי, הנציג הקבוע של ממשלת אלג'יריה בניירורק; שר-ההסברה יוני; ושר-החנין אלאמין דבגין. דבגין הוא האיש החשוב ביותר: הוא נמנה בעצמו עם שורות הלוחמים, נחשב לאחד הנציגים העיקריים של הצבא הקרבי. הוא אחד משלוש או ארבע הדמויות העיקריות של חזית השחרור.

הסברתי להם כי אני מייצג עתון ישראלי שכפר בשיתוף-הפעולה הצרפתי-ישראלי נגד הערבים, שהביע אהדה למלחמת-השחרור של העם האלג'ירי ודרש להכיר בממשלה האלי-ג'ירית הגולה. מאותו רגע יצאו כמעט מגדרם להפגין כלפי ידודות. כמה פעמים, בטרקלין הנציגים של האו"ם, ניגש אלי שאנדורלי לעיני שאר הנציגים הערביים, לחץ את ידי בחמימות. באותם הימים עצמם הוכרע באו"ם גורל הדיון בעניני אלג'יריה. מבחינה מוסרית, נשארה צרפת מבודדת לגמרי. ירידה קולוניאליים נאלצו להסתפק בנימוקים פורמאליים. ואילו נגדה התייצב עם אחרי עם, גינה במלים החריפות ביותר את הדיכוי הלאומי בצפון אפריקה. כאשר הגיעה השעה הגורלית של הצבעה — הצבעה שהעם האלג'ירי ציפה לה כמו שהישוב הערבי בארץ ציפה לה הצבעת ה-29 בנובמבר 1947 — הופיע הענין בקול אחד לטובת צרפת. היה זה קולה של ישראל.

השתדלתי להסביר כי מצב זה נגרם על-ידי המלחמה בין ישראל וארצות-ערב, ומאמציה של ממשלת ישראל להשיג מידי הצרפתים את הנשק הדרוש לעמידה במלחמה זו. הוספתי שקיים בישראל זרם רעיוני אחר, הרואה באהדה את מלחמת-השחרור של עמי ערב, והמק' זה כי ליכוד תנועות-השחרור במרחב יאפשר את גירוש השליטים הזרים למיניהם. אם ממשלת אלג'יריה תעשה גיטה של אהדה לישראל, תמצא בדת-הקהל הישראלית הד רחב. יצאתי מן המגע הזה משוכנע יותר מתמיד כי המדיניות הישראלית הרשמית שוגה משגה היסטורית בשאלת אלג'יריה. היא שמה את כספה על הסוס הלא-נכון. אין שום ספק כי ממשלת אלג'יריה הלוחמת היתה מקבלת כיום הפגנת-אהדה ישראלית בכרת תודה עמוקה, כי בשלב הנוכחי של המלחמה כל עזרה מן החוץ רצויה. ברור לכל כי עמדה אהדת של ישראל היתה עלולה לחולל שינוי יסודי בעמדת יהודי אלג'יריה וארצות-הברית לטובת מלחמת-השחרור.

צעד כזה היה עשוי לגרום לקשירת הקשרים הרשמיים הראשונים בין ישראל לבין מדינה ערבית, להקנות לישראל את דריסת-הרגל הראשונה במחנה הלאומי הערבי, לרכוש את לב ממשלות אפריקאסיה. ממשלת ישראל מחמיצה הזדמנות היסטורית זו בשל שיקולים צרירי-טחן ומשניים של רכישת נשק. אולם כאשר תתפטר צרפת לבסוף עם האלג'ירים — ויום זה אינו רחוק — תשב ישראל בין שני הכסאות. האלג'ירים יזכרו כי ישראל היתה המדינה האחרונה שתמכה במשעבד, ואילו צרפת תצטרך להפקיר את ישראל במאמצה המתודש להיראות שוב כשרה בעיני הערבים.

המשטר הקיים בישראל אינו יכול, כמובן, לשנות את עמדתו. הוא קשור יותר מדי במערך הקולוניאליסטי. כל אשר יכולתי לעשות הוא להביא לתשומת-לב הממשלה האלג'ירית כי ישראל היא מדינה דמוקרטית, בה קיימים זרמים רבים, וכי קיים בישראל זרם חזק המתפעל ממלחמת-הגבורה האלג'ירית. תמורת זאת שוכנעתי כי בצמרת האלג'ירית אין כיום שנאה לישראל, וכי היא מקדמת בברכה קול אוהד מישראל.

תוך כדי כך הובררה לי גם פרשת שני השליחים הישראליים שנהרגו באלג'יריה. השניים יצאו משטח השליטה הצרפתי המובהק, הסתובבו בשטח-ההפקר בין הצבא הצרפתי והמורדים. בכיסם נשאו מכתב מטעם המפקד הכללי של הצבא הצרפתי, בו גדרשו כל הקצינים והפקידים הצרפתיים להושיט להם את העזרה המכסימלית.

כאשר נפלו השניים בשבי לוחמי-השחרור, הפך מכתב זה כמובן לפסק-דין מוחל. הלוחמים קראו את המכתב, השתכנעו כי השניים הם מרגלים צרפתיים חשובים. הם הוציאו אותם להורג. זוהי פרשה טראגית, אך אין לראות בה מעשה-איבה כלפי ישראל.

שיחה עם מנהיג לאומי

השיחה המעניינת ביותר היתה לי עם האיטיות הערבית החשובה ביותר שפגשתי. איני רוצה לזהות את האיש. הוא אחד הכוחות המבריקים העולים במחנה הלאומי הערבי,

מים שגירי העמים את שיחותיהם והתייעצויותיהם (במרכז). עורכים את שיחותיהם הטלפונית (מימין). ישראלים וערביים לעולם אינם מברכים זה את זה לשלום בהיפגשם כאן.

לא פעם בפומבי על נכונותו למצוא הסדר עם ישראל, אם זו תשנה את עמדתה כלפי העולם הערבי.

השבתי כי דעתהקהל בישראל אינה מתרשמת כראוי מרמזים אלה, כאשר מאיים רדיו דומם באותו שבוע בחיסול מדינת ישראל — ועוד בשירור בשפה העברית. "אין כל חשיבות לשידורים כאלה", קרא בן-שיחי, "מחברים אותם מטומטמים חסריאחריות".

"אבל עתוני ישראל מורחים את דברי המטומטמים האלה על חצי עמדה", ענית, "בעוד שהרמזים הדקים של עבד אל-נאצר נבלעים בידיעה של חמש שורות!".

כל ממשלה ערבית זכאית למתוח ביקורת על המדיניות הישראלית, כפי שאנו זכאים למתוח ביקורת על הקו שלה, הוספתי. היא יכולה להתנגד לקו ממשלתנו, או למשטר השלט במדינתנו, או לאישים העומדים בראשה. אולם צריך להיות ברור לחלוטין כי התנגדות למשטר הקיים בישראל אין פירושה התנגדות לעצם קיומה של מדינת ישראל. אדם שנדמה לו כי רוצים להשמיד את מדינתו, קשה להסביר לו את הצורך בשניוני ערכים פנימי.

הגשתי מאד נקודה זו, הנראית לי כחשובה ביותר. נדמה לי כי בן-שיחי רשם לפניו את הדבר בזכרונו.

משכתי את השיחה לבעיות הערביות הפנימיות וניסיתי לשכנעו כי האיחוד השמי דרוש לתנועה הלאומית הערבית לא פחות מאשר לישראל. אהם לוחמים לשחרור המרחב מן האימפריאליזם. אבל המלחמה בין ישראל והערבים גורמת בדיוק לתוצאה ההפוכה. ישראל נאלצת לקרוא לעזרה צרפתית, ותמורת זה היא מכניסה את צרפת למרחב — כמו במבצע סואץ. אתם מצדכם קוראים לרוסים. האמריקאים והאנגלים מוצאים להם הזדמנות להכניס את רגליהם. כך אנו פותחים בכוחות משותפים את המרחב בפני השליטים הזרים.

אני עדיין משוכנע שזו הטענה החזקה ביותר שאפשר להשמיעה ביוכוח כזה. היא הגיונית, ואין עליה תשובה.

המשכתי לומר שהמצב ילך וירע, אם לא יקומו משני צדי הגבול כוחות שישיגו את הכיחן. היום אנחנו לוחמים זה בזה במיטרים ובמיגים. כמה שנים יעברו עד שבם אתם וגם אנחנו נקבל מידי שותפינו הזרים קליעים מונחים וראשי-נפץ אטומיים? הסוף יהיה שנשמד איש את רעהו, לשמחת לבם של הכובשים הזרים.

בן-שיחי תור והדגיש כי כל שינוי אמיתי צריך להתחיל בישראל. בשורה ארוכה של מעשים, שהגיעו לשיאם במבצע סיני-סואץ, הוכיחה ממשלת ישראל שהיא חלק מן המחנה האימפריאליסטי. דויד בן-גוריון מסמל עמדה זו. כל עוד בן-גוריון עומד בראש המדיניות הישראלית, הסביר, לא יוכל שום מנהיג ערבי להעלות על דעתו אפשרות של שותפות עם ישראל. רק אחרי שיגיעו לשלטון בישראל כוחות, המוכנים לזהות את עצמם עם כוחות השחרור והקיידמה באזור, יוצר בסיס לשלום. במצב זה תיחכם ישראל כי מנהיגי המחנה הלאומי הערבי מוכנים לשתוף-פעולה טובה האזור.

אגב, תוך דבריו הזכיר בן-שיחי את שמו של משה שרת, הבדילו לטובה מדויד בן-גוריון. היתה זאת תופעה שחורה ברוב שיחותי עם ערבים וגם לא-ערבים: בעוד שהם רואים בבן-גוריון את התגלמות השנאה לערבים, ואינם מיחסים שום חשיבות לנחום גולדמן, הרי שרת זכור להם לטובה. הם מאמינים כי שרת התפטר בשעתו בגלל התנגדותו למיבצע-סיני, וכי הוא מייצג בעיני המרחב קו המנוגד לזה של בן-גוריון.

סוף השיחה היה ידידותי ביותר. "חשוב לדעת שיש אנשים כמוכם בישראל", אמר המנהיג הערבי. "שהיה-הקרב האמיתי שככם הוא בישראל. עליכם להוכיח כי יש לדעת אלה חשיבות ומשקל בישראל".

לבסוף קם ולחץ את ידי בלבביות. "אני מאחל לכם הצלחה", סיים.

הצהרת השגריר העיראקי

שיחותי עם שגריר עיראק, האשם ג'ואד, לא היו פחות מאלפות. הן השאירו בי מישקע של תקווה ועידוד.

ג'ואד הוא בן 48, שחור וממושקף, גבר הדומה לפרופסור באוניברסיטה. הוא מגלם את הטיפוס הטוב ביותר של ערבי לאומי, טיפוס האופייני לשיכבה העולה כיום לשלטון בכל ארצות ערב. הוא חונן בכירות ובכיתה-הספר הגבוה לכלכלה של לונדון, מדרשתו המפורסמת של הארוולד לאסקי, בה חונן גם משה שרת.

בשנת 1934 הצטרף ג'ואד לשרות הדיפלומטי העיראקי, עלה מאז בהתמדה. המפנה הגלוי בקאריירה שלו בא לפני שנה. כסגן ראש המשלחת העיראקית המלכותית בארם, השתתף ג'ואד בדיון בענין גורל קפריסין. ממשלתו הורתה לו להצביע בעד ברטיניה, בתיבתו של נורי אל-מלטידי בבית בגדאד. ג'ואד הפת את ההוראה, הצביע בעד שחרור קפריסין. הוא סולק מתפקידו.

כעבור חודשים מעטים פרצה המהפכה העיראקית, שהעלתה לשלטון את המפלגה שג'ואד השתייך אליה בחשאי — המפלגה הדמוקראטית הלאומית, בראשותו של כאמל צ'אורזי. היא הסכה במהרה למפלגה החשובה ביותר. המשטר החדש התזיר את ג'ואד לארם, הפעם כראש הנציגות העיראקית המתפקדת. לדעת כל הערבים בארם, עומד ג'ואד עלולות בקרוב לתפקיד שר-החוץ בעיראק.

פגשתי את ג'ואד לראשונה ביום הראשון של שהותי בארצות-הברית. הוא ישב בטקסין-הנציגים. אולם אדיר ויפה, המשקיף על הנהר המזרחי הרחב, המפריד בין האי מאנהאטן לבין שכונות ברוקלין וקנייס. מכיון שאין לדיפלומטים חדרים במגרדי-השחקים של הארם (בניגוד לעתונאים, שלרשותם משרדים נוחים בבנין) מבלים הנציגים את זמנם שמחך לשיבות בטרקלין נהדר זה.

ג'ואד קרא תרגום אנגלי של המינשר העברי לפני בואי, והוא ידע כי אני משתייך לתנועה שקידמה בברכה פומבית את המהפכה העיראקית. כשהוצגתי לו קם מכרסמו, לחץ את ידי, הציג אותי בפני שאר המסובים (דיפלומטים מצרים ועיראקים), והזמינני לשבת. כך החלה שיחתנו הראשונה, שהיו לה שני המשכים ארוכים.

ג'ואד לא עשה כל מאמץ להסתיר שיחות אלה. להיפך. הן התנהלו בפומביות מלאה, לעיני כל יושבי הטרקלין. באחת השיחות ניגש אלינו עומר לוטפי, השגריר של רעים, שידע גם הוא בני. ג'ואד הציגני רשמית. לוטפי לחץ את ידי, אמר כמה מלים אויבות והמשיך בדרכו.

בכל זאת התנהלו שיחות אלה באחירה מוזרה. בצד אחד של הטרקלין הגדול ישבו לרוב הערבים בקבוצה אחת. לא פעם ישבו בפניהם נציגים ועתונאים ישראלים. גם בחלום הקיצוני ביותר לא יוצא מעג כלשהו בין שתי קבוצות אלה, אף לא לחיצת-יד או אמירת-שלום. אנו, שני האויבים-כביכול, ישבנו באמצע ושוחחנו.

★ ★ ★

ב רכתי את ג'ואד על עמדת עיראק בענין האיחוד המרחבי. הסברתי כי עמדת מפלגת אל-בעת היריבה, הרוצה להקים מדינה ערבית אחידה אחת, תקשה מאד על עמים לא-ערביים, כמו ישראל, לקחת חלק בגורל המרחב. אם, לעומת זאת, תתגשם ההצעה העיראקית של קונפדרציה רופפת יותר — התאגדות של מדינות חופשיות המשתפות פעולה מצדן חופשי והן שמירת עצמיות — הרי תוכל ישראל למלא תפקיד חיוני וחשוב באיחוד זה. הבלטתי את האינטרס המשותף של עיראק, ישראל ולבנון בשאלה זו.

"לא יהיה איחוד ערבי כולל במדינה אחת", הבטיח ג'ואד. "רעיון זה היה רק שלב בהתפתחות, ושלב זה עבר".

ג'ואד התענין בכעית העליה היהודית והפליטים, חקר אותי במיוחד על דעתנו לגבי עתיד ירדן. כשהשבתי לו על כך, נסתבר כי גם כאן יש רקע לשתוף-אינטרסים מובהק בין עיראק וישראל מתקדמת. כי שינוי קניינו לחיסול הממלכה ההאשמית, ובאותה שעה

האשם ג'ואד, שגריר עיראק החדשה. המדינאי בן ה-48, הנחשב לאיש הבולט ביותר בין הנציגים הערביים בארם, הוא מועמד כמעט ודאי לתפקיד שר-החוץ הבא של ארצו. הוא קיים שלוש שיחות ארוכות עם עורך "העולם הזה".

היינו מעוניינים למנוע את סיפוח הירדן לרע"ם. פלסטיין עצמאית, נאמנה למחנה הלאומי הערבי ומתקדמת במדיניותה, היתה מתאימה גם לעיראק וגם לישראל.

ג'ואד דיבר בזלזול על אנשי אל-בעת, אשר הסוציאליזם שלהם מפוקפק ביותר. גם היטלר דיבר על סוציאליזם, העיר בעוקצנות. כששאל אותי לדעתנו על המשטר החברתי הרצוי לנו, העזתי לקבוע כי "כולנו יושבים כאן בסירה אחת. אנחנו זקוקים לסוציאליזם שיתבטא בתיכונן ממלכתי, אבל איננו רוצים במחנות-ריכוז ובמדינת-משטרה. האם נקרא לזה סוציאליזם חופשי, או המאניסטי? ג'ואד, השייך למפלגה סוציאליסטית רצינית אך דמוקראטית, ניענע בראשו בחיוב.

ג'ואד הזכיר כי הכיר בשעתו את הר"ר יהודה לייב מגנס, אותו העריך מאד. כמו רוב הערבים עמם דיברתי, ידע על קבוצת איחוד ועל פרופ' מארטין בובר. הוא שאל מה עברי האישי ועבר חברי. "נראה שהתחלתי בגיל צעיר מאד", חייך לבסוף. "זהו תכונה משותפת לכל עמי המרחב", השבתי, "כולנו התחלנו בגיל צעיר מאד להתעסק בפוליטיקה".

בין השאר התענין ג'ואד בנסיגה של המחתרת העיראקית מפני כמה שנים לבוא במגע עם ישראל. הוא קרא תרגום של הסידרה שהופיעה בענין זה בהעולם הזה, שאל אם המדובר בקומוניסטים. הסברתי לו שלהיפך, המדובר ביסודות לאומניים, שהיו פעם מתומכי ראשית עלי אל-כילאני. אולם כשנוכח לדעת שאיני מוכן לגלות לו את השמות, לא לחץ עלי, אלא החליף בטאקט רב את נושא השיחה.

★ ★ ★

פני השיחה האחרונה שלי עם ג'ואד התקיים אותו שידור שכבר דובר עליו בהעולם הזה (1109). ג'ואד רואיין בו על-ידי שלושה עתונאים, שאחד מהם היה דויד הורוביץ, כתב העולם הזה בארם וראש סוכנות-ידיעות יהודית-אמריקאית. לפני השידור התעצתי עם הורוביץ, ניסחתי יחד שאלה שהיתה די ברורה כדי שתהיה לתשובה משמעות, אך שתהיה גם די גמישה כדי לאפשר למנהיג ערבי לענות עליה ללא חשש.

שעה קלה לפני השידור פגשנו את ג'ואד במקרה על מדרגות הבנין. שאלנו אותו אם ישנן שאלות מסויימות שהוא רוצה שנשאל, או שהוא מבקש למנוע אותן. "להיפך", השיב השגריר, "אני מאמין שאסור להכין מראש מסיבת-עתונאים. תשאלו ככל שיעלה על רוחכם".

ההקלטה התקיימה באחד מאולפני הארם. ישבתי בתאו של מהנדס-השידור, המופרד מן האולפן עצמו בשמשה גדולה. אחרי שג'ואד השיב לעתונאי המצרי-יהודי סימון מאלו (שאשתו היא מזכירת המשלחת האלגירית), כי עיראק דוגלת באיחוד המרחב הערבי על-יסוד שיתוף-פעולה בין מדינות עצמאיות. מיהר הורוביץ לשאול את השאלה אותה תכננו מראש: "אדוני השגריר, האם שיתוף-פעולה מרחבי כזה צריך לכלול רק מדינות ערביות, או גם את המדינות הלא-ערביות במרחב?".

ג'ואד הסנה את שניו להורוביץ, עיחת את פיו בחיך פקחי, כאחד האומרי, הדינאטי, וידיי. אחרי מחשבה של שניה השיב את התשובה המנוסחת: "השלב הראשון של האיחוד צריך להיות בין עמים בעלי רקע גזעי, לשוני ותרבותי משותף. אולם אחרי שיושב האיחוד הערבי, יהיה מקום גם לעמים הבלתי-ערביים במזרח התיכון כמו התורכים, האיראנים ואחרים, שירצו להצטרף".

היה ברור לכל אחד ממאות אלפי המאזינים כי "אחרים" פירושה ישראל. עד כמה שידוע לי, היתה זאת הפעם הראשונה שמנהיג לאומי ערבי הצהיר בגלוי על האפשרות של צירוף ישראל (או אפילו התורכים והאיראנים) לאיחוד המרחבי המבוקש על-ידי התנועה הלאומית הערבית. ההצהרה הקבילה במדויק לתכניתם של בעלי הרעיון השמי בישראל, אותה פרסתי באוני השגריר.

★ ★ ★

יני יבוק דפרי את כל שיחותי עם ג'ואד, מאחר שאיני סבור שהדבר יביא תועלת. אם מותר לי לערוך סיכום קצר, הייתי מסיק את המסקנות הבאות:

- מנהיגי עיראק החדשה הם הכוח המתקדם ביותר במרחב, והם הנוחים ביותר ליוזמת שלום עתידה.
- מנהיגים אלה משוכנעים כי המשטר הנוכחי בישראל הוא חלק מן המערך האימפריאליסטי העולמי, ושהוא עויין את שאיפות הערבים לחרות. הם לא יבואו במגע עם שום ישראלית המוזהה עם משטר זה.
- מנהיגים אלה אינם שונאים את ישראל, אינם חולמים על השמדתה, ויהיו מוכנים להסדר עמה — אם יהיו משוכנעים כי בראש המדינה עומדים יסודות המשייכים את עצמם למרחב, הלוחמים באימפריאליזם והמשוחררים מסיסמות ציוניות מיושנות. הם מסוגלים לגלות ידידות אישית לאדם הנראה להם כשייך לכיוון זה.
- מבחינה זו, מהות המשטר העיראקי החדש המשך ישיר לאותה מחתרת עיראקית שבאה עמנו במגע לפני תשע שנים, ושמאמציה נדחו בצורה כה צניית על-ידי ביג"ה שילוח ושתי.

(בגליון הבא: המשך הדו"ח של עורך "העולם הזה" על שיחותיו עם מנהיגים ערביים, בהן נתגלו לו גילויים מפתיעים על יזמת-שלום לפני מיבצע-סיני.)

העם

מיסך יורד

שום דבר אינו מבליט כל כך את המהפכה העצומה שחלה בארץ בשנים האחרונות כמו מותו של מנהיג ציוני דגול. כי כאשר נפטר השבוע יוסף שפרינצק והובא למנוחות בטכס ממלכתי מפואר (ראו עמודים 10 ו-11) היה הכול רב בין הרגשתם של שני הדורות במדינה.

דור שלם בארץ, שגדל מאז קום המדינה, אינו זוכר את יוסף שפרינצק אלא כיושב ראש הכנסת, אדם נעים, אהוד וטוב לב, החסר אמנם השפעה פוליטית רבה, אך הממלא בחביבות תפקיד ייצוגי. בני הדור הזה היו משתאים, מן הסתם, אילו נאמר להם כי יוסף שפרינצק היה פעם אדם חשוב מאד בפוליטיקה המעשית של הישוב, שהיה אחד מאבני הנגף הגדולות ביותר בדרךנו של דויד בן גוריון, וכי היו ימים בהם נשארה ידו של דויד בן גוריון על התחמונה. היתה זאת המלחמה הנושנה שמנעה מיוסף שפרינצק את האפשרות להגיע לשיא ההגיוני של הקאריירה הפוליטית שלו. כאשר נפטר חיים וייצמן, היה שפרינצק המועמד החזק ביותר למילוי מקומו. מאחרוריו היו שנים ארוכות של עבודה פוליטית מעשית. המפלגות האחרות ראו בו מועמד מפא"י חיובי. אולם איש אחד דאג שסרי זה לא ימול לחיקו. דויד בן גוריון התערב אישית, חסם את דרכו של שפרינצק, העביר את הנשיאות לידי יצחק בן צבי, אישיות אהודה לאפחות, אך אדם שהתרחק זה מכבר מן החיים הפוליטיים הפעילים.

הדרך החפומה. איש אינו יכול לדעת כיצד פגעה מכה זו בשפרינצק, שידע לטשטש בהומור האופייני לו את אכזבתו המרות ביותר (אמר פעם שפרינצק גמון הקומה למראה עסקן מפא"י גבה קומה: "אילו רק היתה לי הקומה שלו, איוו קאריירה היתה יכול לעשות!"). הוא הסתפק בתפקידו כיושב ראש הכנסת, השלים עם העובדה שלעולם לא יגיע עוד לדרגה גבוהה יותר. גם לדרגה זו הגיע רק הודות לנסיבות טראגיות. כאשר היה דרוש מועמד לתפקיד יושב ראש מועצת העם (היא הכנסת הזמנית) והבלתי נבחרת, שנתמנתה עם הקמת המדינה) היתה בידי ביגוי ההחלטה הבלעדית. כי בימי מאי 1948 הגיע ביגוי לשיא שלטונו, יכול היה למלא כאוות נפשו את כל המשרות החדשות במדינה.

גם אז, כמו לאחר מכן, זכה את העובדה ששפרינצק היה שייך למפלגת הפועל הצעיר, בעוד שביגוי עצמו היה העסקן המפא"י לגתי העיקרי במפלגת אחדות העבודה היריבה. הוא זכר כי שפרינצק, יחד עם אליעזר קפלן, דויד רמזי ומשה שרת, תמכו בחיים וייצמן בכל מאבקיו נגד ביגוי, הבטיחו קו מדיני מתון בשעה שביגוי לחץ לקו קיצוני.

אולם באותם הימים לא יכול היה ביגוי לסרב להעניק כבוד ליוסף שפרינצק, אשר בנו דויד נפל זה עתה בקרב בשמי הארץ. דור החפומה. מותו של שפרינצק הרגיש תופעה נוספת בחיי המדינה: אי יכולתו של המשטר הקיים להעלות מתוכו כוחות חדשים. בעוד שאנשי העלייה השנייה, מייסדי המשטר הנוכחי במדינה, עומדים בקבוצה קטנה והולכת מסביב לקברי חבריהם, אינה גדלה הקבוצה הזעירה והחיונית של "דור המשך", שגדלה בחממה הרשמית.

כאשר לחש שפרינצק מחוסרי ההכרה את מילתו האחרונה — "הפסקה 1" — היה זה סמלי יותר מכפי שסברו אף האנשים שעמדו מסביבו. המושב הממושך של העלייה השנייה, הנמשך זה למעלה מחמש שנים, מתקרב להפסקתו האחרונה.

מדיניות

הצגה חוזרת

"מה שובני" זאת היתה ההגבה האחידה כמעט במגוריה השחקים של האו"ם, כאשר נמסר לחברים האומללים של מועצת הביטחון כי הגיעה דרישה נוספת מטעם משלחת ישראל לכנס את המועצה, לדיון בתקרית גבול בה נהרג רועה ישראלי בעמק החולה. בעיני הציבור הישראלי, כל הרוג בגבול נראה בצדק, כהפסד טראגי. אולם לגבי (המשך בעמוד 8)

• ביגוי סירב במאי 1948 לתת משרה כלשהי לדויד רמז המנוח, נכנע רק אחרי שרמז פתח בשביתת רעב. הוא נתמנה שר התחבורה בממשלה הזמנית.

על או שטוחה? העוקר

דו.ג.מ.א.

★ 20 סיגוריות ★ 420 פרוטה ★

לטבריה

מניתך בשעה אחת (לדריס ולמתאפסנים בתל-אביב והסביבה)

שרות משולב של מוניות ומטוס ארקיע, יובילך חוץ שעה מביתך עד לבית המלון בסבריה.

- המחיר הכולל 13.500 ל"י
- פרטים והרשמה אצל כל סוכני הנסיעות

ובמשרדנו הראשי:

אורדנקו וזע
קוי תעופה בישראל
רח' נוז"א"ה 42, ת"א, טל. 61562/3

הופיע גליון מספר 14 של

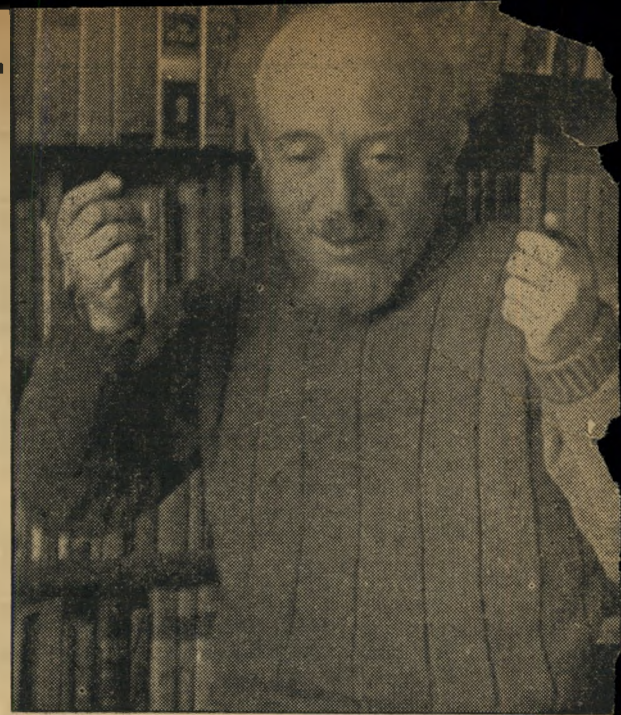
הירחון המצויר לכיור והומור

★
הבו לנו מחזות נועזים!
• התביישו לכם, החברה הגבוהה!
• וכל המדורים הקבועים
★
64 עמודים • 500 פרוטה

המינוי

קיבלת חשבונך לשנה החדשה, נא פרע אותו בחקדם. עקב הביקוש לעיתון, לא נוכל לאפי' שר כל משלוח ללא תשלום.

חיפה רעשה: החיבר בר-יוסף ספרות או פורנוגרפיה? האיוס: צנזור סמוי!

הפעם השנייה

תוך חודש ימים עמד בריוסף פעמיים מול צנזורה ספרותית. לאחר פרסום סיפורו "סיפור הארבעה" בהארץ, יצאו נגדו חוצץ מועצת הפועלות, ובעל הטור השביעי בדבר, עתה הפסיקה מערכת חיפה העריכת פירסום סיפור משלו. בטענה כי הוא פורנוגרפי.

חיפה הפועלית רעשה. יהושע בריוסף, אחד מסופרי רישהשכון של אבא חושי, פירסם בסיפור בהמשכים בשבועון מועצת פועלי חיפה, חיפה העובדת, פסוק שהפך לפסוק השבוע בחיפה. כתב בריוסף: "פעם היה האלוהים במימים והיום הוא בתוך המכנסיים". הסופר המושמץ (העולם הזה, 1107) חזר לחדשות.

התחלה הייתה טובה. אברהם המאירי, העורך הצעיר (26) של חיפה העובדת פנה אל בריוסף, הזמין אותו להשתתף בקביעות בדפים הספרותיים של שבועונו. בריוסף, שהיה נתון אותה שעה בתוך-תוכה של הסערה הציבורית נגדו, הסכים ברצון. הוא הציע להמאירי להדפיס סיפור בהמשכים בשם הן החזור. ההתחלה נדפסה בגיליון 318 של השבועון. היה זה גיליון של אומץ לב לא מועט מצידו של המאירי, גופים פועלים רבי-עצמה קטנו אותו שבוע בהשמצה סתרה קודם לכן, קבעה כי בריוסף פגע בצורה גסה באם הבנים השכולה, רבקה גובר. כתב על כך היומון דבר במאמר תוקפני במיוחד: "זהו סיפוריזמה מפוקפק, נבוב בתפיסתו ומופרך בעיקרו. סיפור שלא נועד אלא לגרום צער ועלבון למאות הורים שכוליהם את יקיריהם...". אפילו הבריון של בריוסף בשיכוננו של אבא חושי, לא טמנו ידיהם בצלחת. בפומרי שבועי, ידיותי לכאורה, שהתפרסם מעל דפי שבועונו של המאירי חיפה העובדת, הציע משורר השכון יעקב אורלנד לבריוסף, כי יכה על-חטא בהקדם, כי "היצר העיקש מסית לפעמים את הדעת ומדיה אותנו אל סלע או כף... וספינתנו עשויה היא חלילה לתאום להטראף". אולם המאירי, שפתח את דפי שבועונו למאמרים בעד בריוסף ונגדו, הביין, בהוש נכון של עתונאי, כי גל ההשמצות יכחן את התעניינות קוראיו גם אל סיפורו.

מקומו של אדוהים

יפורו של הסופר המושמץ, הן החזור, לא הבטיח כל סנסציה מיוחדת בהמשכו הראשון. היה זה סיפורם של זוג הורים יוצאי-אירופה, תלויים מהמציאות הישראלית, שאיבדו את הקשר היחיד שלהם לחיים עם מותו של בנם היחיד, צחי, במערכת סיני. האב שוקע בדכדוך ובזכרונות ואילו האם מוצאת את עצמה בהתמסרות לספיריטואליזם, אמנם בריוסף, שלא למד לקח מספורי-ההמשכים הקודם שלו, בנה את סיפורו על דמויות היפאיות חיות. אולם מאחר וד"ר קדיש, הדמות הפועלת בן-החזור, הינו אדם פחות מפורסם וידוע מרבקה גובר, לא דאג איש לרגשותיו. היקוק שטימן את ההתפוצצות הפייע בהמשך השני של הסיפור. באחת השיחות של גבורו, עליהן חזר בריוסף בנאמנות דוקומנטרית, טען ד"ר קדיש, שאיבד את כוח הגברא שלו כתוצאה מחיים חדגוניים לצד אשתו: "פעם היה אלוהים בשמיים, היום הוא בתוך המכנסיים". היתה זו רק הברקה של הסופר, שחפץ להתרועע על אובדן האמונה של האדם המודרני. אולם לנטוריסט-רמלחא של חיפה, הספיק אפילו פסוק לא-תמים זה. הם מיהרו לגלות באותו המשך של הסיפור סממנים אירוטיים נוספים. כך למשל, תיאר בריוסף בלשון עסיסית את פרשת יחסי כן ד"ר קדיש — שנואש מיהסימיין עם אשתו המזדקנת — עם עובדת מעבדה צעירה שלו בשם מרים: "לא הייתי הראשון אצלה. פה בארץ הן מתחילות צעירות מאד. המט פעמים בפעם הראשונה — ענייה הבריון כמו זכוכית שזוררות ומצוחצחות... כל הנשים הן כאלה". או במקום אחר, כשעמד בריוסף על אינאונותו של גבורו המזדקן: "... אני לא רוצה להשתגע. לא מעניין אותי יותר שום כלל. אני עוד חושק די הרבה... אבל זה פקט שיריים של פלגסטים קודמים. זה הרגל ולא יותר. פיסוק-החוטט הגברי. כל הסימנים המובהקים: אני מרבה להטיל מ" רגליים. גירוי של שלפוחית השתן עם חוסר פעולתן של חבלויות...".

התוצאה הברולת לפרסום זה: המאירי סילפן לבריוסף,

הודיע לו כי, מסיבות מובנות, לא יוכל להמשיך לפרסם את סיפורו. אולם לפני הפסקת-הסיפור, פירסם המאירי עוד המשך אחד אחרון, הודיע בסיום הפרק כי המשך — יבוא. עד היום לא הופיע המשך המובטח.

סופר או לוחם בהשמצות

סיכם השבוע אברהם המאירי, עורך חיפה העובדת, את הפרשה באוזני כתב העולם הזה: "הסיפור עצמו לא היה שהה את המאבק נגד חלק גדול מאד של הקוראים". להמאירי, מי שהיה ראש מנהל-הספרות במחוז הצפון, ועורך דפי חיפה העובדת מזה שנה, היתה דעה משלו בפרשת הפרסום והגניזה של הן-החזור. סיפור המאירי, "ביקשתי מבריוסף להשתתף בעתון באופן קבוע, כמו יתר הסופרים החיפאים. כחנתי לא היתה דוקא לסיפורים, אלא לפובליציסטיקה. בריוסף טען שאינו רוצה לכתוב פובליציסטיקה, אבל יש לו בדיוק סיפור מוכן מתחת ידו. הוא הציע שנפרסם את הסיפור, שהיה ארוך למדי, בהמשכים. לקחתי את הסיפור הביתה כדי לקרוא אותו לפני שאחזה דעה. בבית ראתה את הסיפור אשתי, שהיתה פעם מזכירה בבית ספר. היא טענה שהסיפור קרוב מאד לפורנוגרפיה וכראי להימנע מלפרסם אותו. לי דוקא נראה הסיפור בסדר גמור. הודעתי לבריוסף שאני מקבל על עצמי לפרסם אותו.

היו באמת בסיפור גם כמה ביטויים שלא התלהבתי במיוחד, כמו "מיטב הסיפורים מתרחשים באפולית הרחם", או "הרגל של פיסוק-החוטט הגברי", אך השיקול הסבריע לטובת הגשתו בשבועון היה, רציני לעזור למניעת יצירת אוירת חרם מסביב לסופר. רציני להתחיר אותו למקומו כסופר ולא כלוחם במשמיעיו. כבר לאחר פרסום החלק השני, קמה סערה עצומה. קיבלתי עשרות מכתבים בכל יום, ואשים פרטיים ומשלחות באו אלי למשרד, הביעו בניגוד את הודעויותם עקב פרסום הסיפור הפורנוגרפי, לדעתם. כולם דרשו שאפסיק מיד את פירסום ההמשכים. חלק מהם גם איים שביטל את המינוי, אם לא אענה. הורים שבאו אלי, סיפרו שלא יכלו להכניס את העתון כמו-שהוא לביתם, חלשו מתוכו את הדף עם הסיפור.

"נמצאתי במצב מאד לא-נוח. מצד אחד הייתי צריך אולי להיענות לתביעתם של המוני קוראים, ולהפסיק את הדפסת ההמשכים. לא עשיתי זאת באותו שבוע בו כולם ציפו ממני לכך. ידעתי שאם אפסיק את הפרסום מיד באותו שבוע, אגרום בכך עחל משהע לסופר. היה אז נוצר הרושם, ובצדק, שזה באמת פורנוגרפיה. זה פשוט מאד. הקורא הממוצע כשהוא פוגש כבר בהמשך השני מנה כח גדושה של ענייני-מין, משתכנע כי לקראת הסיום בוודאי עוסק הסיפור רק בזה. החלטתי להעמיד את הקוראים על הסעות שבהערכה ראשונית של יצירה ספרותית והגשתי בכחנה גם את הפרק השלישי, שיש בו לדעתי מנה לא מבוטלת של ספרות יפה". קבע המאירי, שטען קודם שלא כדאי היה להלחם על הסיפור: "דעתי האישית היא, שצריך היה להמשיך בפרסום הסיפור, אולם הפניות המרובות של הקוראים הכריעו". כשביקש כתב העולם הזה לראות מכתב אחד מתוך עשרות מכתבי הקוראים שנתקבלו לדברי המאירי, טען העורך, כי המכתבים הם אישיים מדי מכדי שאפשר יהיה לגלותם לעיני זר.

חוקים נגד ספרות

ביתו הנאה שכרוב זוד פינסקי על הכרמל, הסביר השבוע הסופר המושמץ ביותר במדינה: "מועצת פועלי חיפה דוקא היתה בסדר. תארו לעצמכם שבתוך היסטריה שקמה בקהל, בעקבות סיפור הארבעה בהארץ, היה לה העזו להזמין אותי להשתתף בעתון שלה וגם להציע לי להרצות באסיפות שונות". הסופר, שראשו מקריח ושער ראשו וזקנו מדלילים והול"כים, הסביר אחר לגימת הקונויאק: "סיפור הן-החזור, הנו סיפור פסיכולוגי שיש בו חזירה לתוך נפשותיהם של אנשים שאין להם אמונה באלוהים, אבדי דרך. בני הזוג איבדו את בנם במלחמת סיני. האם נתפשת לספיריטואליזם, מומינה את הן לבוא לסדר פסח והוא מופיע הביטוי: "פעם היה אלוהים בשמיים והיום הוא במכנסיים, מופיע אצל האב עוד לפני נפילת הן, בשעת הרהורים עצמיים על יציריו. הצדיקים הגדולים של חיפה, נתפשו לביטוי והרעישו עולמות. מה זאת אומרת אלוהים במכנסיים, מי שמע כזאת?" אבל אני חושב שלו הייתה כותב שם דברים שהיו מתקבלים על דעתו של העיריין בלוי, מנהיג נטוריקרוא, היה קורה בדיוק אותו הדבר. זוהי תוצאה של היסטריה. כאשר הודיע לי המאירי, כי יש צרות עם הקוראים, המתנגדים להמשך פירסומו של הסיפור, עניתי לו מיד, שאם מי הדבר חורה לי מאד, לא אלחם. ראיתי כבר שאני טעם להילחם עבור כולם. אחרי ההתקפה עלי בקשר עם סיפור הארבעה, הייתי בטוח שציבור הסופרים ישמיע את קולו נגד הדינבויים באמנות, אולם הם שתקו כמו אילמים. למה שלאחם לבדי כמו דון קישוט?

"כולם צעקו ביחס לסיפור הארבעה וטוענים שלא הייתי צריך להתקרב כל כך לאנשים הקיימים במציאות. גם הסיפור הזה לקוח מן המציאות והוא מבוסס על מעשה שהיה. לאחר פירסומו קיבלתי אפילו מכתב מאותו חוג של ספי

ריטואליסטים שהתקשר עם הן המת. החוג העביר אלי את המכתב ששמו בסייאנס. במכתב, עליו חתומים סבו וסכתו של הן נפול, מבקש הוא מאמו לבל תתאבל עליו: "בן שלכם הי", נאמר במכתב, "הוא מבקש שאמא יקרה שלי לא תבכה ולא תצטער. טוב לו עכשיו מקודם. אם אמא בוכה אין לו מנוחה, והוא אומלל מאד".

בריוסף לא היה מוכן להגיב על השאלתה שהגיש חבר הכנסת החיפאי מטעם פועלי אגודת-ישראל, יעקב כ"ץ. כ"ץ, שהתרעם על הפרסומים האחרונים של בריוסף, הציע להטיל פיקוח, שהוא קרא לו חינוכי, על פרסומים ספרותיים. סגן-שר החינוך, עמי אסף, הסכים להעביר הצעה זו לדיון בהצעת-החינוך של הכנסת. הסופר, הנוטה להשמנה, היה לעומת זאת מלא מרידות על האשמות שונות שהוטחו בו, כי עשה מה שעשה למען כסף. "על סיפור הארבעה, עבדתי חצי שנה. שכר הסופרים שקיבלתי היה 400 ל"י. על סקץ תפל אני משתכר הרבה יותר. מה שכואב לי, שעלול להגיע זמן, שכל צנזור פוליטי יהיה מסוגל לומר לי מה לכתוב".

איום במשטרה

את פסק הדין על מעשהו של עורך חיפה העובדת, פסק העורך עצמו, במאמר שהתיר לפרסום בגיליון האחרון של שבועונו. קבע באותו מאמר, שדן במסע הכללי שהתנהל בארץ נגד בריוסף, יעקב יסעור, דובר עיריית חיפה: "הבעיה אינה בכך ששערה לא תיפול מראשו המקריח של בריוסף. מי שטוען לזכותו של פאסטורק לתאר, כשם שתיאר ב"ד"ר זיחהגו, את התמורות בחברה הסובייטית, חייב להוכיח תחילה סובלנות בביתו שלו. "בריוסף נגע בתחיי מציאות מפרפרים, חשף מעמקים והעלה אנשים בחולשותיהם ובגבורתם. אפשר לטעון, שלא עשה זאת בעדינות אמנותית מספקת, אפשר לחלוק על דרכו בספרות... אי-אפשר לפתוח... בחרמות ונידוים ומאבק ציבורי שאין לו דבר עם הבחינה האמנותית...".

באותו גיליון הודיע המאירי, כי מאמרו של יסעור, יהיה המאמר האחרון שתסכים מערכת חיפה העובדת לפרסם.

ההמשך השלישי

עורך דפי חיפה ה" עובדת, אברהם המאירי, פירסם המשך שלישי לסיפורו של בריוסף, הן-החזור, לפני שדן את הסיפור כולו לגניזה. טענתו של המאירי: המערכת הוצפה במכתבי קוראים, התובעים להפסיק את פרסום סיפורו של בריוסף, שאינו אלא פורנוגרפיה.

בעניינו של בריוסף, אולם הצנזור הקטן לא יכול לפסוק אלא בתחום ממלכתו שלו. כתגובה על מאמרו של יסעור, וקולות בודדים אחרים, שקראו לשוב ולדון בסיפורו של בריוסף, יצא בעל הטור-השביעי בדבר, במאמר התקפה חריף ביותר שנכתב בנושא זה. איים נתן אלתרמן, נושא דברם של נערי-החצר של ביגלי, לאחר ששפך קיטונות של גידופים על מחבר סיפור הארבעה: "הבעייה שבסיפורי גל בריוסף אינה עניין לספרות או למבקרים מקצועיים. אם יש כאן עניין לבעל מקצוע, הרי זה עניינם של השוטרי, השופט או הרופא".

השבוע, בד בבד עם נסיונות ההשתקה הגואשים של נאומי פרס (ראה במדינה), לא היה זה איום מבוטל כלל וכלל.

שלא לפרסם דבר על פרשה עכורה באגודת ישראל צרפת, דבר גייס פרס את עובדי משרד רדיהבסחון ומנגנון החושך כדי לבחור בידינו (ראה מסגרת). קדמו לכך שיתות עם עורכי שאר העתונים, שנעזרו כולם לבקש שמו האישי של פרס.

בעתון חרות היתה העבודה קשה יותר, כאשר התחנן פרס שלא לפרסם את הידיעה, בטענה שהיא עלולה לפגוע בידידות הצרפתית היקרה כל-כך לתנועת החרות, נתקל בסירוב. אמר לו עורך-הלילה: "באמת, מר פרס, יש לי הרבה בלי כליכך הרבה ידיעות עליו, שאני יודע עבד לעשות."

הידיעות שהיו בידי הלפרין, ובידי כל שאר העתונאים, היו על שני נאומים שנשא פרס אוהבהדיבור בליל שבת ובשבת, בי ירושלים ובמכון ויצמן. בדיפתה שבעות אחרי כותרות העתונים, הפליט פרס דברים מרעישים, שהיו בחלקם גילויי סודות הבסחון של המדינה (עליהם נשפטים אורחים פשוטים יותר לעונש מאסר ארוכים) ובחלקם דברים שיכלו לגרום נזק מדיני לאומי חמור ביותר. בין השאר גילה פרס לקהל הגדול של מאוינו באסיפת העם:

● פרטים סודיים ביותר על סדרי הדין של צה"ל, גודלו הממשי והפוטנציאלי כיום ובעתיד.

● פרטים על מכשירים סודיים אשר צה"ל מבקש מן המדענים המקומיים להתיקנם למענו.

כאילו כל זה לא הספיק, הוסיף פרס לדבר על הלילה מארצות הגוש הקומוניסטי. הוא קבע, כי בואם של יהודים אלה מהווה למעשה, לדעת ממשלת ישראל, אקט מלחמתי נגד העולם הערבי, מאחר שהדבר יגביר את כוח הגיוס של צה"ל בשנים ה"באות וישים לאל את כל מאמצי העולם הערבי במלחמתו בישראל. הוא שכה ל"הוכיח שעליה זו כפופה באופן בלעדי לרצון החופשי של הצמרת הסובייטית.

היה זה הנשק החזק ביותר אשר שמעון פרס יכול היה להפקידו בידי ממשלות ערב, במאמצן לשכנע את ברית המועצות לשים קץ לעליה זו, למנוע בעתיד את עליית המליונים, היכולה לבוא רק מן הגוש ה"מזרחי. באותה שעה פיטפס פרס על "אוכי לוסיה של ארבעה מיליון נפש תוך שנים מעטות" — מבלי לגלות ממה תהיה אוכי לוסיה זו אם ימשך, כפי שהוא ניבא, מסע המלחמה והחרם הערבי.

"לא, אין צורך...". בעוד משרדי הממשלה מטילים איפול חמור על נאומי של איש אמון ראש הממשלה, ונעשו כל המאמצים הרשמיים והבלתי-רשמיים למנוע את פירסומם, המשיך פרס עצמו לפעול בחיות חרות. עתה רצה למנוע גם את פרסומו נאומיו.

אחרי שנאש מלשכנע את עורך-הלילה, טילפן לביתו של מנחם בגין, אך לא מצאו בביתו. כאשר ביקשו בני המשפחה, כי פרס ישאיר את מספרו כדי שבגין יוכל לטלפן לו בחזרה, גימגם פרס: "לא, אין צורך...". למחרת היום היה חרות העתון היחיד בארץ שפירסם כמעט את כל תוכן נאומיו של פרס (פרס לגילויים הבטחוניים עצמם), הוכיח גם את הפיכת אנשי-פרס באגודת ישראל-צרפת.

תעלומות

עוסמן המיסתורי

"לא אקח עורך-דין יהודי" קבע בבית המשפט אהמד עוסמאן, מחולל מרד כלא שאטה, כאשר הואשם רשמית ברצח. איש אחד ששמע על כך היה אליאס קוסא, עורך-הדין הערבי מהיפה, שניסה בשעתו (לשוא) להקים בארץ מפלגה ערבית לאומית. באמצעות בית-המשפט העברי פתק לנא שם, חציג את עצמו כעורך-דין ערבי כשר למנהיג, חציג את שרותיו. עוסמאן הסכים. אחרי כמה אבני-נגף, כגון סירוב ה"משרה לתת לזריכה התחיק לשוחח עם עוסמאן, מתן צו-על-תנאי בענין זה בבית המשפט העליון — החל קוסא להתכונן ברצינות להגנת האיש אשר מדכאי מרד שאטה כינהו כ"ג'נגלמן", עתוני מצריים הכתירוהו כ"גיבור ערבי לאומי" ועתוני ישראל כ"עיתונאי מצרי".

מיחה אהמד עוסמאן? דיווח הש"י בוע עורך "העולם הזה" על פי מקורות ערביים באירופה:

אהמד עוסמאן לא היה מעולם עתונאי. אולם הוא היה קרוב לעתונאים. במיניסטריון המצרי להרכבה מילא את תפקיד האחראי לעתונאים-חוץ. היה עליו לקבל את הזרים, להדריך אותם ולדאוג שיקבלו רושם טוב על המשטר המהפכני במצרים. מא-

(המשך מעמוד 6)
נציגו בריטניה וצרפת, שאנשיהם נהרגים בסיטונות בקפריסין ובאלג'יריה, ולגבי שאר חברי מועצת-הבסחון, הטרדת המועצה הי גבוהה בגלל תקרית קטנה גובלת עם חוצי פה, מעוררת אירצון בולט.

מסך החשך. לפני ששה שבועות, כאשר כינסה ישראל את המועצה אחרי הפעצה ארטילרית ממושכת בגורת החולה, לא האמין כמעט איש באו"ם שכתונות יש ראל היו כנות. במסדרונות האו"ם דובר בגלוי על המטרות הנסתרות של המשלחת הישראלית: לעזור לצרפת לדחות את הדיון על קבלת ג'ניאה לאו"ם, או לזרוז את המגבית היהודית המאוחדת, או לעשות רושם על מפלגות-האופוזיציה.

תגובת הנציגים ניכרה בויכוח. הם לא קיבלו שום החלטה, הזכירו את אירצונה של ישראל להביא את הענין בפני ועדת שביתת-הנגשק, יקפיקו בגלוי בגירסה היש-ראלית של התקרית.

השבוע הורה אותה ההצגה, במהורה גרועה עוד יותר. שוב כונסו הנציגים, שוב הונחה לפניהם רשימה של תקריות (הפעם אף ללא הפגזה ותותחנות), שוב נאם לפי ניהם אבא אבן את אחד מנאמיו המרי-גיים אכל שומעיהם כסגנונם האנגלי המלוי-טש מדי ההמשך: מעצמות המערב העיקריות גינו את ישראל בגלוי על הטרדת מועצת-הבסחון ללא שימוש מוקדם בועדת שביתת-הנגשק, ברית-המועצות ניצלה את ההזדמנות כדי להתקיף שוב את ישראל.

הסיום: שום החלטה לא נתקבלה — דבר המהדה נצחון דיפלומטי לרע"ם. פרסומת יקרה. בשביל מה נערכה ההצגה? במסדרונות האו"ם שוב נפוצה הדעה הרגילה: כדי ליצור פרסומת שתעזור למגבית היהודית המאוחדת בארצות-הברית ולהגביר את התרומות. אם היתה מטרה זו

מאחורי הקלעים נטוש קרב הריף על מינויו של משה שרת כיושבי-ראש הכנסת. על אף טענותיו של שרת שאינו מעוניין במשרה זו, ברור, כי ההתייגות האמיתית באה מצד דויד בן-גוריון, שקיווה לחסל את שרת סופית. מינויו של שרת ליושבי-ראש הכנסת, יהפכה שוב לאדם השלישי במדינה מבחינת הייצוג, יתן לו אפשרויות בלתי-סוגבלות להופיע לעיני הציבור בארץ ובעולם, יעניק לו עמדת-מפתח לשיבה אל כס ראש-הממשלה

כאשר דויד בן-גוריון ירד מן הבמה. הטענה המתחסדת, כאילו גירום מינוי זה להרחקתו של שרת מן הזירה המדינית, כוזבת, מאחר שתפקיד יושבי-ראש הכנסת בישראל (שלא כמו בבריטניה), קשור בפרטיג'יה רבה ובחשפעה אמיתית מאחורי הקלעים. טיכוי שרת: קלושים.

טכסים אפשריים לחסימת שרת: העלאת ההצעה למנות כיושבי-ראש הכנסת את ישראל ישעיהו שרעבי, ז"כ מפא"י התימני, לפחות חוג אחד במפא"י עשוי להעלות הצעה זו, בטענה כי מינוי זה יעשה רושם על עמדות-המזרח, יקבל גם על דעת המפלגות האחרות, מאחר שישעיהו המסומל, אהוד על כל חזוניהם, ואף מפלגה אחת לא תעזי לצאת בגלוי נגד מינויו של תימני בשנת בחירות.

בעית היושבי-ראש עשויה למוצץ פצצה בקרב הקואליציה, אם תציע האופוזיציה הימנית כמועמד את איש אחדות-העברי דה נחום ניר, כיום סגן יושבי-ראש. במקרה כזה יכולים להתלכד סמאורי ניר כל קולות הימין, התיים, אחדות-העבודה, מפ"ם ומק"י ולתת לו רוב מוחלט, מתוך מגמה משותפת ליצור עובדה מוגמרת של הוצאת תפקיד זה מידי מפא"י. מפא"י לא תוכל במקרה כזה לחייב את שותפותיה במשמעת קואליציונית. ההגבה האפשרית היחידה של מפא"י במקרה כזה: הצגת מועמדותו של משה שרת, שתתקבל על דעת רוב מפלגות הבית.

שמעון פרס יהיה מעורב בקרוב בשערוריה נוספת. הפעם תהיה זו שערוריה על רקע התחרות בין שתי חברות התעופה המרססות שסחי חקלאות, כיסאורי ההסתדרותית, ומרום הפרטית. אנשי כיסאורי יענו, כי חברת מרום, שאנשיה נהנים מחסותו של שמעון פרס, מפעילה מטוסי סטירמנים שהפעלתם עולה הרבה יותר מהפעלת מטוסי הפייפר של כיסאורי, מכריחה את כיסאורי להעלות מחירים וגורמת על-ידי כך להעלאה מלאכותית ובלתי-מוצדקת של מחיר הריסוס, המונע מהחקלאים שימוש נרחב יותר בריסוס ממטוסי.

הסכסוך בין יגאל אלון למנהיגים אחרים של מפלגת אחדות-העבודה יפרוץ החוצה. הסכסוך, שהוא על רקע של התקרבות המפלגה למפא"י ובעיות מדיניות הקי פאת השכר, בחן אין יגאל אלון תמים דעים עם מנהיגים אחרים של מפלגתו, ילבס צורה רצינית יותר עם חזרתו של אלון מחו"ד, בעוד שלושה שבועות.

האשמות על שימוש בי חמרי נפץ ברוב בינמפלגתי, יומי חו בימים הקרובים כלפי מפא"י. המדר בר הוא ברוב מפ" לגות בכפר הערבי טורען שבגללי, בין אנשי מפא"י ושכירי הממשל הצבאי לי אנשי המפלגת ה"ערבית של אחדות העבודה. לדברי פני לי המפלגה הערבית, השתמשו יריביהם ב"חמרי נפץ, ברימו ניס חיים ובהצתת אוהדים מלחצטרף לי מפלגה החדשה.

החווה של פיטר פריי עם תיאטרון "הבימה" יפתיים מופית בחודש מרץ. אם לא יחול שינוי קיצוני, לא תחדש הנהלת הבימה את החווה עם פריי, לא תמסור לו עוד הצגות לביום.

בשורת איוב עשויה לרדת על מנחלי "אילעל": פקודה של לוי אשכול להפסיק את הקו לארצות-הברית. אשכול מרוגז זה מכבר על הנהלה הכושלת והבזבזנית של חברת התעופה הלאומית, הגורמת הפסדים ניכרים למדינה, עשוי לדרוש לצמצם הפסדים אלה על-ידי צימצום השרות. מנהלי החברה ישתדלו לדחות את רוע-הגזירה עד אחרי יום העצמאות, להציע שעונת-התיירות הבימה תהווה תקופת-מבחן אחרונה.

לא תהיה ריוואלוציה של הל"י השנה. קרן-המטבע הבינלאומי מית הסכימה לדחות את דרישתה זו, כדי לאפשר לממשלה לדחות את המשעה הבלתי-יפופולארי עד אחרי הבחירות. לעומת זאת יש לצפות דיוואלוציה מיד אחרי הבחירות.

הציונים הכלליים ירכזו את עיקר מאמציהם לבחירות הקרובות במקומות בהם הם מקויים להצלחה, תחת לפזרם על פני כל הארץ. עיקר המאמץ ירכז בשלוש הערים הגדולות ובעריה-השדה הוותיקות. הארגון יתבסס על אזורי-הקלפי, אשר בכל אחד מהם יוקם מטה מקומי, שירכו את מאמציו בפעולה אישית מבית לבית, במסיבות ביתיות קטנות וכדומה. נקודות-המצע העיקריות של הצי"כ הפעם: ביטוח בריאות ממלכתי, דרישה לשינוי שיטת-הבחירות.

החווה של פיטר פריי עם תיאטרון "הבימה" יפתיים מופית בחודש מרץ. אם לא יחול שינוי קיצוני, לא תחדש הנהלת הבימה את החווה עם פריי, לא תמסור לו עוד הצגות לביום.

בשורת איוב עשויה לרדת על מנחלי "אילעל": פקודה של לוי אשכול להפסיק את הקו לארצות-הברית. אשכול מרוגז זה מכבר על הנהלה הכושלת והבזבזנית של חברת התעופה הלאומית, הגורמת הפסדים ניכרים למדינה, עשוי לדרוש לצמצם הפסדים אלה על-ידי צימצום השרות. מנהלי החברה ישתדלו לדחות את רוע-הגזירה עד אחרי יום העצמאות, להציע שעונת-התיירות הבימה תהווה תקופת-מבחן אחרונה.

לא תהיה ריוואלוציה של הל"י השנה. קרן-המטבע הבינלאומי מית הסכימה לדחות את דרישתה זו, כדי לאפשר לממשלה לדחות את המשעה הבלתי-יפופולארי עד אחרי הבחירות. לעומת זאת יש לצפות דיוואלוציה מיד אחרי הבחירות.

הציונים הכלליים ירכזו את עיקר מאמציהם לבחירות הקרובות במקומות בהם הם מקויים להצלחה, תחת לפזרם על פני כל הארץ. עיקר המאמץ ירכז בשלוש הערים הגדולות ובעריה-השדה הוותיקות. הארגון יתבסס על אזורי-הקלפי, אשר בכל אחד מהם יוקם מטה מקומי, שירכו את מאמציו בפעולה אישית מבית לבית, במסיבות ביתיות קטנות וכדומה. נקודות-המצע העיקריות של הצי"כ הפעם: ביטוח בריאות ממלכתי, דרישה לשינוי שיטת-הבחירות.

החווה של פיטר פריי עם תיאטרון "הבימה" יפתיים מופית בחודש מרץ. אם לא יחול שינוי קיצוני, לא תחדש הנהלת הבימה את החווה עם פריי, לא תמסור לו עוד הצגות לביום.

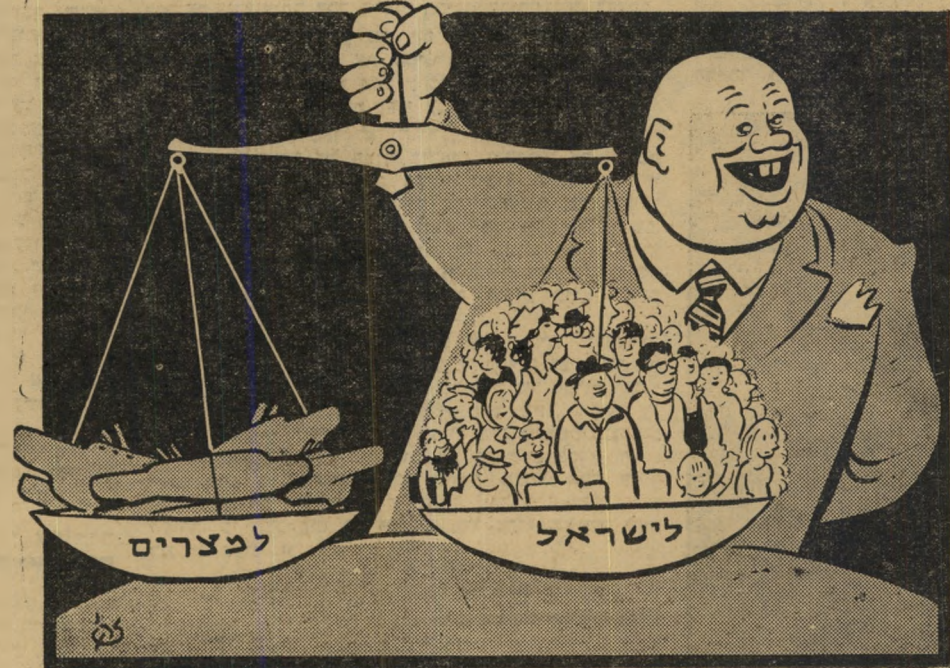
בשורת איוב עשויה לרדת על מנחלי "אילעל": פקודה של לוי אשכול להפסיק את הקו לארצות-הברית. אשכול מרוגז זה מכבר על הנהלה הכושלת והבזבזנית של חברת התעופה הלאומית, הגורמת הפסדים ניכרים למדינה, עשוי לדרוש לצמצם הפסדים אלה על-ידי צימצום השרות. מנהלי החברה ישתדלו לדחות את רוע-הגזירה עד אחרי יום העצמאות, להציע שעונת-התיירות הבימה תהווה תקופת-מבחן אחרונה.

לא תהיה ריוואלוציה של הל"י השנה. קרן-המטבע הבינלאומי מית הסכימה לדחות את דרישתה זו, כדי לאפשר לממשלה לדחות את המשעה הבלתי-יפופולארי עד אחרי הבחירות. לעומת זאת יש לצפות דיוואלוציה מיד אחרי הבחירות.

הציונים הכלליים ירכזו את עיקר מאמציהם לבחירות הקרובות במקומות בהם הם מקויים להצלחה, תחת לפזרם על פני כל הארץ. עיקר המאמץ ירכז בשלוש הערים הגדולות ובעריה-השדה הוותיקות. הארגון יתבסס על אזורי-הקלפי, אשר בכל אחד מהם יוקם מטה מקומי, שירכו את מאמציו בפעולה אישית מבית לבית, במסיבות ביתיות קטנות וכדומה. נקודות-המצע העיקריות של הצי"כ הפעם: ביטוח בריאות ממלכתי, דרישה לשינוי שיטת-הבחירות.

החווה של פיטר פריי עם תיאטרון "הבימה" יפתיים מופית בחודש מרץ. אם לא יחול שינוי קיצוני, לא תחדש הנהלת הבימה את החווה עם פריי, לא תמסור לו עוד הצגות לביום.

בשורת איוב עשויה לרדת על מנחלי "אילעל": פקודה של לוי אשכול להפסיק את הקו לארצות-הברית. אשכול מרוגז זה מכבר על הנהלה הכושלת והבזבזנית של חברת התעופה הלאומית, הגורמת הפסדים ניכרים למדינה, עשוי לדרוש לצמצם הפסדים אלה על-ידי צימצום השרות. מנהלי החברה ישתדלו לדחות את רוע-הגזירה עד אחרי יום העצמאות, להציע שעונת-התיירות הבימה תהווה תקופת-מבחן אחרונה.

שיווי-משקל סובייטי

נכונה או לא, המאיר ששולם עבורת יקר מדי.

מנגנון

הטלפון צלצלי בלילה

"אילו שתקת, היית נשאר חכם" (פנתגס יוני עת"ר) שום דבר אינו קשה יותר לערי-הזוהר של בניג'י מאשר לשתוק. אחרי ששקרו במשך שנים לבנות לעצמם פולחן כאנשי מעשה, ניגשו להרוס את הכל בכמה חודשים של נאומים, בהם נתנו לציבור את האפשרות לעמוד על רמתם האינטלקטואלית. אולם אם קשה לשתוק, אפשר לנסות לפחות להשתיק. השבוע למד שמעון ("שמ" עון פרסומת") פרס שגם דבר זה אינו קל כל כך.

אולם אם קשה לשתוק, אפשר לנסות לפחות להשתיק. השבוע למד שמעון ("שמ" עון פרסומת") פרס שגם דבר זה אינו קל כל כך. צילצל הטלפון על שולחנו של אלחנן הל-פרין, עורך-הלילה של העתון חרות. על הקו היה לא פחות ולא יותר מאשר המנהל הכללי של משרד-הבסחון. בפי המנהל הרם היתה בקשה צנועה:

משרד הבטחון הוא לבטחון ועמדת ידידיו של המנהל הכללי צבאו הפרטי של פרס

אוארבך, מנהל המחלקה להנצחת החייל, רבי סרן נפתלי לוי, מפקד יחידת הקשר לעתו נות, רביסרן משה סלעי, ועוד שורה ארוכה של פקידים בכירים וזוטרים, ואנשי מנגנון החושך.

רובם של אנשים אלה אינו יודע אפילו מלה צרפתית אחת, אולם הם גילו את ענינות מפתיעה באסיפת האגודה שנערכה כעבור חמישה ימים באולם הליגה למלחמה בשחפת בתל-אביב. הם באו קבוצות קבוי צות, מאורגנים כלהסתערות על יעד צבאי למשרת הנשיא היו שני מועמדים. עורך המיני הציוני הכללי אריה ארוי שנהנה מתמיכת כל החוגים באגודה, כולל אנשי מפא"י, וחיים גמון. אמר עורך הדין ארוי לנוכחים: "כשישבתו בעכו עם משה כרמל ומשה דיין, בעתן החזקת נשק מגן עברי

שהדקו את יחסי ישראל-צרפת. שורה של אישים צרפתיים, סופרים, מדינאים ואנשי צבא בקרו בארץ. האגודה התקיימה על אימפורט זה של אישים ועיקר פעולותיה התבטא בקבלת פניהם.

*** מפא"י אמרה: "לא!"

מרבית האורחים הצרפתיים, היו ילדי טיפוחיו של שמעון פרס והוזמנו כארחי משרד-הבטחון. מאחר שבאותה תקופה התפתחו יחסי-ידידות הדוקים בין פרס לבין חיים גמון איש מפא"י, השאיל פרס את אורחיו לאגודה בראשה עמד ידידו. אגודת ידידות אחרות עם צרפת, שניסו לקבל לרשותן חלק מהאישים, נתקלו תמיד בסירובו של פרס.

האגודה בה שלט גמון לא קיפחה מצידה את פרס. היא נתנה לו תמיד את המעמד והכבוד כאבי הידידות הגדולה של ישראל עם צרפת. פרס היה שבע-רצון וגמון היה שבע-רצון. אלא שחברי האגודה עצמם לא היו שבע-רצון. טענו הם: תפקידה של האגודה אינו תפקיד של פרסומת חיצונית, היא צריכה לפעול לעומק, למען קליטתם של כארבע-מאות אלף דוברי הצרפתית ש' עלו לישראל בשנים האחרונות.

כשהתקרב מועד האסיפה הכללית של האגודה, בה עמד להבחר הנשיא החדש, החל גמון לחשוש מאוד למעמדו. לא היה זה רק בגלל יחסיו עם פרס, אלא בגלל אפיו של גמון שהבריח אישים רבים מפניו לות באגודה, ביניהם המבקרים דביבר מלכין ואורי קיסרי. גמון הרגיש שלא יהיה ביד כולתו להבחר שוב כנשיא האגודה. הוא פנה למפלגתו, למפא"י, בבקשה להוסיף לו עזרה כספית, להכניס לאגודה חברים ש' יוכלו לבחור בו מחדש.

אולם מרכז מפא"י ענה בשלילה לבקשתו של גמון. מפא"י לא היתה מעונינת להשיק קיץ כוחות וכסף לכבוש יעד שאין בו חיוניות פוליטית. בפני גמון עמדה הברירה: להכשל או להזעיק לעזרתו את שמעון פרס. ב-22 לינואר, בשעה שבע בערב, ניקבע המועד של התאריך הקובע. כל אדם שנישם עד אז לאגודה, שילם מיסים בסך של חמש ל"י, היה רשאי לבחור באסיפה הכללית. אולם כדי להרשם לאגודה, היה עליו למלא טופס של בקשה אישית בצירוף המלצה של שני חברי האגודה.

*** צבא לכבוש היעד

ב22 לינואר בשעה שש וחצי בערב ישיבה ועדת הבחירות של האגודה בראשותו של הנשיא גמון עצמו, התכוננה לסגור את רשימת-הבחורים. לפתע הופיע אדם אלמוני, שנענה לכינוי כוכבא. הביא עמו שלוש רשימות. בכל רשימה היו שלושה עמודים. בכל עמוד היה טור של שמות עם כתובות. בסך הכל היו ברשימות שמות של 112 איש. האיש הוציא מכיסו כרומ של 560 ל"י, הידיע כי הוא רוצה לרשום את כל 112 האישי כחברים באגודה.

"האם שאלת אותם אם הם רוצים להצטרף לאגודה?" שאל האלמוני.

"לא", היתה תשובתו.

"האם אתה מכיר את כולם באופן אישי?"

"לא", היתה התשובה שוב.

אף על פי כן, בהוראתו של גמון, קיבלה האגודה אל שורותיה ברגע האחרון 112 חברים. היתה זו רשימה מכובדת של אנשים, רובם היו מתושבי שיכונני צבא הקבע או צהלה. המוכרים שבהם היו אלוף מרדכי לימון, מפקד חיל-הים לשעבר, והי ממונה על הכנת המשק לשעת חירום במשרד הבטחון, יוסף דקל, ראש הש"י לשעבר וכיום מנהל מוזיאון צה"ל, ראובן אבינועם, עורך המפעלים הספורטיביים של משרד הבטחון, עמנואל הרוסי, האחראי ליחסי-הצבא בור של משרד-הבטחון, אלוף-משנה נחמיה ברושי, לשעבר דובר צה"ל, סגן-אלוף משה

מה תהיה דמותו של המשטר ששמר שמעון פרס ותבריו רוצים להנהיג במדינה? את התשובה המוחשית ביותר לכך סיפקה השבוע עשרוריה חסרת-תקדים, בה ניצל מנהל משרד הבטחון את מעמדו, הפקידים ממשרד, אנשי צבא ואנשי מנגנון-החושך, כדי לכבוש עבור ידידיו ועבור עמדה צבאית.

העמדה שנכבשה בהסתערות כללית של משרד-הבטחון, תראה אולי חסרת ערך, למרות ששכר שמעון פרס יש בה משמעות עמוקה, אולם לא עצם העמדה חשובה, אלא השיטה בה נכבשה.

לפני שבועיים ימים תקף לפתע את אנשי משרד-הבטחון, למן אנשי הצבא בדרגות הגבוהות שביניהם, ועד לפקידים נמוכים, גל של ידידות לצרפת. גל הידידות

גמון פרסומת

וחלמו על הקמת צבא עברי, לא חלמו שיבוא יום ואלופי צה"ל יבואו להכריע את הכף באגודה אורחית.

בהצבעה קיבל ארוי 87 קולות מתוך כ-250 הנוכחים. גמון קיבל 155 קולות, בהם מאה קולות של החברים החדשים ממשרד הבטחון.

*** ההוראה שמאחורי החוק

ככש צבאו הפרטי של שמעון פרס את אגודת ישראל-צרפת למען שמעון פרס ולמען ידידו המסור וחברו למפלגה חיים גמון.

כאשר התבקש זום לאשר או להכחיש כי הורה לאנשי משרדו להצטרף לאגודה, הוא השיב: נתבקשנו להמליץ בפני אנשי המשרד להצטרף לאגודה. אולם במשרד-הבטחון, שלא כמשרד ה"סעד, כל המלצה היא הוראה. השערויה של הצבעת אנשי פרס באגודה ישראל-צרפת היא שערויה מלכתחילה. אילו מפא"י היתה שולחת את חבריה לכבוש את האגודה למענה, אפשר להבין זאת. אולם יכול משרד ממשלתי לכבוש עמדות צבאיות עבור אנשים פוליטיים? עצם המעשה הופך אותו למעשה פוליטי המנוגד לחוק, שאינו מתיר השתתפות פעילה של עובדי המדינה בארגונים פוליטיים. אם הצליח פרס בעזרת צבאו הפרטי לכבוש את אגודת ישראל-צרפת בקלות כה רבה, מדוע לא יעשה זאת מחר באגודות אחרות, במוסדות אחרים, ובמדינה עצמה?!

פרס

היה כה גדול עד שכולם מיהרו בבתי-אחת להכנס במאורגן לאגודת ישראל-צרפת. לש"לם מס'חבר בסך חמש ל"י לאיש לאגודה, ולהופיע במאורגן באסיפה הכללית של האגודה כדי לבחור את מוסדותיה.

כדי להבין את פשר גל האהדה האדיר שלא היה לו מחסום, ומדוע כחן דהקא לאפיק של אגודת ישראל-צרפת, יש צורך בתיאור-רקע קצר. אגודת ישראל-צרפת, היא אחת מהאגודות הרבות הקיימות בישראל לקשירת יחסי ידידות עם צרפת. אולם בעוד שאגודות אחרות כמו אגודת ידידי הרפובליקה הצרפתית או לשכת-המסחר יש-ראל-צרפת הן מוגבלות לסוג חברים מסוים, מקיפה אגודת ישראל-צרפת אישים מחוגי צבא שונים, ממפלגות שונות ומעדות שונות. בועדה הצברית שלה משתתפים חברי כנסת מכל הסיעות וראשי ערים מכל המפלגות.

תחילתה של אגודה זו היתה באגודת ידידות פלסטיו-צרפת שהייתה קיימת בארץ 15 שנה קודם הקמת המדינה. היא היתה מיועדת בעיקר לצרכי הארות של בעלי מקצועות חפשיים, שקיבלו את חינוכם על ברכי המסורת והתרבות הצרפתית.

עד לפני שנתיים וחצי היה נשיא האגודה נשיא בית-המשפט המחוזי בתל-אביב הר"ר נתן ברוכאי. כאשר לפני שנתיים וחצי התעורר הצורך להרחיב את פעולות האגודה, נבחר באסיפה הכללית המבקר הר"ר חיים גמון כנשיא האגודה. בתקופה זו התפתחה האגודה מאוד בתוקף הנסיבות

חר שגמאל עבד אל-נאצר (בניגוד לדויד בן-גוריון) יודע את חשיבותה של העתונות, איה זה תפקיד נכבד.

אולם במרוצת הזמן סטה עוסמאן מדרך הישר. הוא הושפע יותר ויותר על-ידי חוגים קומוניסטיים, בתקופה שאלה לחמו עדיין נגד משטר "הקצינים החופשיים". עוסמאן לא הפך קומוניסט מובהק, אלא נודע כ"דומ קראט שמאלי". הוא היה קרוב לאותו פלג של הקומוניזם המצרי המפולג, שדגל בשלום עם ישראל, התנגד לאומנות צרפית קיצונית (העולם הוח 1113).

מארגן המהומות. בראשית 1953 ברח עוסמאן מקאהיר, הגיע לפאריס. שם היה פעיל בשם הקואליציה הגדולה שלחמה אז בעבד אל-נאצר, ושכללה מלבד הקומוניסטים גם את אנשי החאפז, האחים המוסלמיים וחוגים אחרים. במאי 1953 אירגנה קואליציה זו הפגנות המוניות נגד עבד אל-נאצר במצריים. עוסמאן מילא שליחויות מסתוריות, הופיע מדי פעם בביירות, ברוי מא ובמרכזים האחרים של הפועלה.

אולם מצב זה לא האריך ימים. הקומוניסטים המצריים שינו את עמדתם מן הקצה אל הקצה, החלו עוברים לתמיכה נלהבת במשטר של השליט הקאהירי. גם עוסמאן הלך בדרכם, הפך אוהד המשטר. אולם נציגי מצריים הרשמית לא האמינו להפתקן הנועז. מדי פעם הופיע בשגרירות המצרית, סיפר סיפורים פנטסטיים על מומיות וקנוניות נסתרות. סיפוריו לא עוררו אמון. למרות זאת נמצאו בדרך כלל נכונים, אחרי מעשה.

עוסמאן נשאר קרח מכאן ומכאן — כל הצדדים ראו בו הרפתקן שאין לסמוך עליו.

איך הגיע לישראל? טוענים הערבים, ראי עוסמאן עצמו: הוא גורש מצרפת הוסיפה על-ידי הצרפתים על אורזן שה בילו לישי ראל, בטענת-כזב שהמטוס טס לדמשק.

ענתות שכונת יידיה

"Anything you can do, I can do better..."

(מתוך אנני אוקלי אשת לפידות) מהומה גדולה שררה השבוע במערכות העתונים הישראלים. מריבות, סכסוכים, אינ טריגות ושערויות פקדו אותם על רקע של טיולי חינום סביב העולם. י עתונאי ישראל זכו לפתע בשני סיורים מאורגנים בעולם הגדול, ומכיוון שמספר המקומות היה קטן ומספר הקופצים גדול, רבתה המהומה.

הקבוצה הראשונה של עתונאים, תצא עוד השבוע לאנגליה ולארצות אירופה. רי אילו הקבוצה השניה שתצא אחריה בעוד שלושה שבועות, תרחיק לכת, תסורב במשך חודש ימים סביב אירופה ואמריקה. לא יהיה זה מסע להכרח תפוצות ישראל ב" גולה. עתונאי ישראל יעברו את מחצית העולם למטרה הרבה יותר חשובה: להיזכר איך כדאי יותר לארוז את פרי ההדר ה" ישראלי — בארגונים או בקרטונים?

היה זה שלב נוסף במערכת הארצית, בין המועצה-לשיחיק-פרי-הדר לבין סם דובינר, יצור הקרטונים של קרגל. ראשוני הממי ציאים של שיטת השבוע החדשה, היו אנשי המועצה-לשיחיק-פרי-הדר. הם גילו, כי הרבה יותר זול להתיק את דעותיהם באמצעות עתונאים המוטסים לטיולים, מאשר לפרסם מודעות בעתונים, ומה עוד שהמאמרים משכנעים הרבה יותר מאשר מודעות חתריות. אחרי שהטיסו קבוצת כתיבי עתונים לאירופה לשבוע, לראות שיטות ארוזיה בין ביולי למשנה, הם יכלו לקחת, כי העתון שסופרו זכה בטיול חינום, לפחות לא יתקופם בצורה חריפה מדי.

"אני אוהב את דובינר". אלא ש- כמו בשיר המפורסם של אנני אוקלי, לא טמן דובינר ידו בצלחת, החליט להוכיח: כל מה שאתם יכולים לעשות, אני יכול לעשות טוב יותר. הוא אומר תריסר כתבים, כתב לכל עתון זומי, למיין של חודש ברחבי העולם, כדי לשכנעם שטוב יותר לכלכלה הישראלית להשתמש בקרטונים.

דובינר לא ראה בסיוור זה שום ענין של שוחד. הוא אפילו כינס את הנוטעים המאר שרים במשרדו, הודיע להם, כי הטיול בחברתו- אינו מחייב אותם כלום. טען הוא באוזני כתב העולם הזה: "איני מאמין שבכלל אפשר לשוחד עתונאים. בעוד שהמ"ע צה שולחת את העתונאים על חשבון ציב"ר הפרדסנים, לא אני הוא המזמין הפעם, אלא המכוון הבינלאומי לארזיה טובה, הממומן על-ידי ספקי חומר הגלם לתעשיית הקרטון גים בעולם. גימל, זה הסיכוי היחידי שיש לי לתת לעתונים בארץ אפשרות לה"ח: שטענות" צדקות, כי העתונים בארץ קטנים

אלא שבינתיים השפיע כבר הטיוול של דובינר על הנכתב בעתונים. בידיעות-אחרות נות למשל, היה זה אליהו עמיקם, כסוף-השיערה, שהצטרף למסע של דובינר. כבר ביום שישי זה כתב עמיקם רשימה אוהדת מאוד לדובינר ("אני אוהב את סם דר")

מ"י מכדי לשלוח עתונאים למטרה זו על חשבונם." * חלבד הארץ. שכתבו יצא חוץ-לארץ על חשבון העתון להכיר את הבטיה, ושי אינו מצויף כתב למסע של דובינר.

ב ספרי ההיסטוריה והאגרות שזורים דבריהם האחרונים של אנשים גדולים. המלכה אליזבת הראשונה של אנגליה, בבוא שעתה האחרונה, הציעה: "כל נכסי בעד רגע של זמן!" הקומפוזיטור הגרמני לודוויג ון־בטהובן, שהתחרש כליל בשנותיו האחרונות, ציפה באושר: "בשמים אוכל שוב לשמוע את יצירותי." יוסף טרומפלדור, גיבור הגליל, שנפל בהתקפה על תלחי, לפני 39 שנה, ניחם את חבריו, כשהזוהו שותת דם: "אין דברי טוב למות בעד ארצנו." ביום רביעי שעבר, בשעה 5.50 אחרי הצהריים, רשם יוסף שפרינצק בספר ההיסטוריה את מלתו האחרונה של יושב־הראש הראשון של הכנסת. כמקיש בפטישו קרא בקול רם את המלה שפיוזרה ישיבות אין־ספור של בית־המחוקקים: "המסקה."

כאשר נולד יוסף שפרינצק במוסקבה, לפני 74 שנה, טרם נולדה הציונות הפוליטית. תיאודור הרצל היה עדיין איש־עט בן 25, מתבולל־למחצה. החרשתן היהודי ה־אמדי, אביו של יוסף, נדד מעיר אחת של הרוסיה ה־רוסית לשניה, עד שהשתקע לבסוף בחארשה, או טטח כיבוש של צבא הצאר. שם, בבירה הפולנית, נפגש לרא־שונה הנער יוסף עם ה־ציונות. בחנות ספרים ברחוב מיוחדת קנה חוברת מתור־גמת לרוסית: מדינת־היהודים מאת ד"ר תיאודור הרצל. הזרע נורע בקרקע מעיר בדת היטב. כי עוד לפני שנולדה הציונות חנך דב בר שפרינצק את בני־ביתו ברוח ציונית. הצפירה ה־המליך, שני עתונים עבריים מאותה התקופה, היו מגיעים דרך קבע למשפחה. החוברת החדשה של הרצל עברה מיד אל ידו. בלבבו של הנער ה־יהודי, שמסביבו יכול היה לראות את סימניו הגלויים והמחתרניים של מאבק העם הפולני לשיחורר לאומי, נדלק ניצוץ ההכרה הלאומית היהודית. הוא החל מתמסר לפעולה ציונית סודי רה (ובלתי חוקית).

פקיד הוצאת־הספרים אחיאסף הקים את אגודת הנער פרח־ציון, אגודה ציונית פועלית — אחד הנחילים הדקיקים, שהצטרפו ברבות הימים לזרם הפוליטי הגדול ששמו מפא"י.

אולם דורו של שפרינצק, שנתן לתנועה הציונית ולמדינת־ישראל

את רוב מנהיגיה, לא היה דור של חולמים בלבד. פעמיים הושלך יוסף שפרינצק לכלא הצארי; פעם בשל נסיון לעבור את הגבול האוסטרי בעזרת נידרות מזוייפים ובשניה בגלל כתיבת מאמר (בגליון הראשון של הפועל הצעיר) שלא מצא חן בעיני הצנזורה הרוסית. שבעה שבועות ישב במבצר אלכסיי בחארשה, עד אשר שתדלני העדה הצליחו לשחררו. עונשו: צו־הגליה מן העיר. היתה זו הדחיפה שהסיעה אותו מזרחה.

בדרך לארץ־ישראל הגיע שפרינצק לביירות. באותם הימים היתה הבירה הלבונית — וכמיה איסטנבול שבתורכיה — תחנת־ביניים חשובה לציונים בני אירופה. שם הכירו לראשונה את אקלים המרחב, באו במגע ראשון עם תרבויות העמים היושבים במולדת־בחירתם החדשה. שם גם יכלו לבלות שלב־ביניים במכללות המקור מיות בין ניתוקים המוחלט מעברם ומשפחתם, לבין עלותם ארצה.

שפרינצק הצעיר (22) גר־שם כסטודנט לרפואה באוני־ברסיטה האמריקאית בב־י־רות. שם הכיר גם את אשתו לעתיד: גנת חנינית מפולין בשם חנה זיברק, שניהלה שם גן־ילדים עברי ראשון. אך לפני שהספיק להחכים בתורת הרפואה, פנו אליו שליחים מארץ־ישראל בתביעה: "דוקטורים יש לנו די. דרוש לנו מור־כיר לתנועה." שפרינצק הפך מזכיר הפועל הצעיר.

חנה ויוסף שפרינצק עומדים שמופייגון, מול המצבה שהוקמה לזכר בנם הטייס דויד, על חוף תל־אביב. בינם ניצב מפקד חיל האוויר לשעבר אלוף דן טולקובסקי, שעה שראש העיר חיים לבנון מגלה את כתובת ההקדשה בגלעד.

רשימת תפקידיו של יוסף שפרינצק מאותו יום נקראת כמגילת התפתחותה של ה־תנועה הציונית ולידתה של מדינת ישראל: הוא עמד בראש גוש פועלי מוצק בקונגרסים הציוניים השונים, יצא לשליחות תנועתו ב־רוסיה הטרנס־מפכנית, היה חבר קבינט הצללים הראשון של ד"ר חיים ויצמן אחר מלחמת העולם הראשונה, היה בין מייסדיו של בנק הפועלים ויורשו של מנחם אוסישקין כחבר המרכז בנשיאות הועד־הפועל הציוני, נמנה על מייסדי הסתדרות העובדים, היה חבר במועצת עירית תל־אביב ומוזכר ראשי של ההסתדרות, וכשב־1948 חזרה הבימה מסיוור בארצות־הברית והתחולל בה משבר כספי שאיים לחסלה, עמד שפרינצק בראש ועד־ציבורי שהציל את התיאטרון הלאומי מפירוק. גולת־הכותרת היתה בחירתו כיושב־ראש של מועצת המדינה הזמנית — קודמתה של הכנסת הראשונה —

בנו, אשתו ובתו של יוסף

הבסקה האחר

מבעד לזר הכרחים
נראים אנשי משמר הכנסת נושאים את ארוננו של שפרינצק. היה זה תפקידו חרשמי השני של המשמר, מאז הקמתו. הראשון: מיסדר חגיגי לכבוד עשור הכנסת, אותו סקר שפרינצק

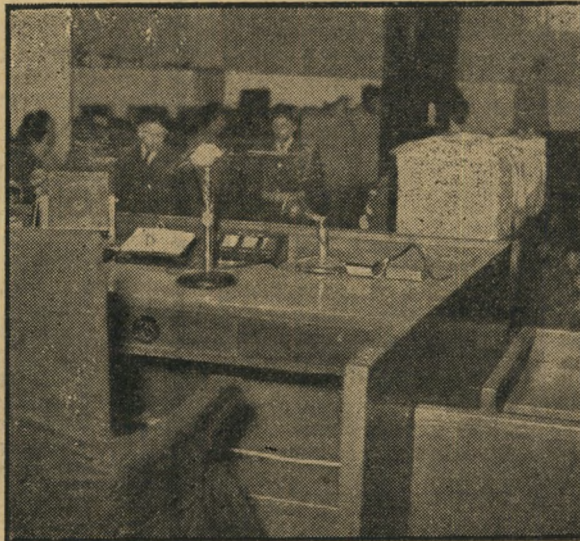
בין הצילינדרים
של חברי הסגל חדיפלומוסי, נראה ארונו של יוסף שפרינצק עומד על הבמה המוגבהת, בחזית הכנסת. לפני צאת מסע־החלויה להר הרצל. שני משמאל, בין חובשי הצילינדרים: שגריר צרפת בישראל, פייר גילבר.

שפרינצק המנוח מאזרים בבכי ליד הקבר הפתוח, כשלצידם - עומד בן-גוריון בדומיה

מול בנין הכנסת. ארונו של יוסף שפרינצק מוצב על במה, מוקף אנשי משמר הכנסת.

שממנו היה יוסף שפרינצק מנהל את ישיבות הכנסת, עומד ריק ומיותם. מנלו ניצב הארון.

וונה

ב-1948. מאז נשאר פטיש היושבראש של בית הגבחרים בידו.

תוך 11 שנים אלה נרקמה סביב יוסף שפרינצק מסכת רחבה של אגדות ואנקדוטות, רחיה בהומור המיוחד של האיש. הוא היה יושב שעות ארוכות על כסאו, מתחת לציור הענק של תיאודור הרצל, כשכל תפקידו להקשיב לנואמים. רק מדי פעם היה קורא מישהו לסדר, מזכיר לנואם כי עליו לסיים, או קורא לנציג מפלגה לשאת את דברו. רק מי שידע כמה שפרינצק מחונן בכשרון לגאום, יכול היה להעריך את כפיית-השתקה שכפה עליו תפקידו כיושבראש.

בשבתו שקוע בהרהורים הספיק שפרינצק במרוצת השנים אף לגבש דעות חותכות על נואמים ונאמת. תפקידו הוא לקצץ בכנפי הדיבור, אמר פעם. גאום ארוך מקצר את החיים, השמיץ בידיות פעם אחרת באוני ח"כ, אחרי שזה עזב את דוכן הנואמים. כאשר השתומם אורח לא-יהודי על הרכיבים העבים של דברי הכנסת, ושאל בתמהון: "כל כך הרבה כבר הספקת לומר בשנים כה מעטות?" השיב שפרינצק: "מה הפלא? במשך אלפיים שנה שתקנו."

בפרלמנט הבריטי, למשל, אין סמכות של ממש לספיקר. לא-כן בכנסת ישראל. יושבראש הינו ציר מרכזי במכונת הדמוקרטיה, אשר מסביבו מס' תובעים כל גלגלי הבית. הוא המרכז בידו את הניהול הממשי של הבית, רואג לרציפות עבודת ה-תחיקה היומיומית ועריכת הדיונים הפרלמנטריים. לפני שבועיים, כאשר הוקם משמר הכנסת החדש, בינהו מישהו בשם "חילי שפרינצק". יושבראש הכנסת הניד ראשו בהנאה לשמע הכינוי. "טוב ש'דו שהכנסת היא מעצמה בפני עצמה, שאינה זקוק לצה"ל או למשטרת-ישראל כדי לשמור על ריי". היא ריבונית גם כלפי חילות אלה."

נשאל פעם אם אינו חושש שתפקידו הפסיבי לרעה, וכי מרוב שיעמום יחדל כלל לתרחש סביבו, השיב: "אני מתפלל שלא יוצל שלוש פאתיות — שלא איגדר, לא אגוע לידי אנטיפתייה ועד לא אהיה נתון לאפאתיה."

ק לא נשבה אף לאחת מן הפאתיות, אחרונה.

המעמד

הכסא

בבית-תקבורת על הר הרצל. אנטי חברא קדישא של חצבא, מורידיים את הארון לבור.

אל הר הרצל, כשאנטי משמר הכנסת נושאים את הארון על כתפם. המשמר היה רעינו של שפרינצק.

קץ הדרך

האסע

(המשך מעמוד 9)

ידעו תאחרונות לפרסם רשימה תחת ה" כותרת "הבהרה": "מאמרו של קימלמן אינו זהה עם השקפת המערכת."

"זה מרנין אותי". בעתונים אחרים לא התבטאה הנסיכה מעל דפי העתון, אלא במאבקים פנימיים בתוך המערכת בשאלה: מי יסע? היומון חרות למשל, יתרוקן בבתי אחת משלושה חברי מערכת מרכזיים, מתוך המספר המצומצם של חברי המערכת שלו, בגלל בעיית הקרטונים: עמנואל כץ, יסע עם דובינר, שלמה בן-שחר, שהיה צריך לנסוע עם דובינר וקופה, יסע בלי דובינר, ואילו שלמה מרץ, יסע עם המועצה-לשיח"ק טריהדר.

סיכסוכים אחרים שנוצרו בין העתונאים שנוסעים לאלה שאינם נוסעים, הגיעו לי בירור לאגודת העתונאים, שמוכירה, משה רון, אשר בזמנו על העתונאים לקבל תקליט במתנה מחברה מסחרית מחשש של שוחד. אלא שמסע סביב העולם אינו תקליט, והי טיול עם דובינר הותר, עד לביורר מחודש

עדת-המלך ליטאי סטגיים והתעמלות

שיערך בקרוב, עת הנוסעים יהיו כבר אי שם בין אירופה לאמריקה.

טען מרדכי פוקס, כתב הלוועצטנעניעטס הארץ, העומד לנסוע עם דובינר: "ברור ש" מסע כזה מרנין אותי ומעמיד אותי בנסיון קשה, אבל אני חושב שאעמוד בו." אולם יהיו כהונותיהם של מומיני העת-גאים לטיולי התינים כאשר יהיו, דבר אחד ברור: לא תיתכן עתונות חופשית המקבלת מתנות מצד מעוניין. לא כל שכן משני צדדים מעוניינים גם יחד. פרושם של טיולי העתונאים על חשבון שני הצדדים המסוכ-סכים הוא, שרבים מבין הקוראים שיקראו על בעיית הארזיה והקרטונים בעתון יש-ראלי, יתקשו להשתכנע כי המאמר שהם קוראים אמנם נכתב בדעה צלולה.

רכי אדם

פרוסה לספורטאי

"יש לי היום בומביים", היה נוהג אד-מונד גטלן, גבר רוה כבן 49. לומר כשהיה בא למפגש אנשי-הספורט בקפה נגה בתל-אביב. בכל פעם היה מספר ידיעות פנטס-טיות אחרות שמע בהאזינו לרדיו רומניה. בגלל היה חובב ספורט מושבע. הוא היה שופט איגרוף מוכר ורשמי, הוא היה אפילו עתונאי-ספורט, חבר בתא עתונאי-הספורט של אגודת-העתונאים. את רשימו תיז בעיקר על תחרויות איגרוף, היה מפרסם בחדשות-הספורט ובעתון רומני.

הספורט היה כל עולמו של אדמונד. הוא לא היה לו רק אהבה, אלא גם מקצוע. כי לאדמונד, שהיה מסגיילם של מתאגרפי ה" פועל תל-אביב וסגנו של מאמן קבוצת

מתאגרפים זו, היה גם מכון פרטי משלו, בו עסקו בספורט וממנו היה מתפרנס.

עבר פרוץ מדי. מה היה הספורט ממנו התפרנס גטלן? במסדרון הבית מס' 55 ברחוב נחלת-בנימין בתל-אביב היה תלוי שלט נייר קטן עליו היה רשום באנגלית: מסג', התעמלות, בוקס. אולם רק מעטים היו המבקרים בקומה הרביעית של בנין המשדרים, הריק בשעות הערב כליל ממבק' רים ומשכנים, פרט לגטלן.

השמועות על סוגי הספורט בדירתו של גטלן היו שונות. אחת מהן אמרה שאמנם עושים שם מסגים והתעמלויות, אולם לא מסוג זה הנכלל בדגפי התחרות האולימפ, כשהגביה ידועה מעין זו למשטרה, החליטה להתחקות אחר הספורט במכון ה" מסגים, סמל המשטרה יונה סירקיס, צייד הונאות של משטרת תל-אביב, פרך סיור קצר במכון. הוא מצא שם כמה לקוחות. הוא מצא גם בחורה.

היתה זו דליה ליטאי (22), דמות מוכרת למדי לסירקיס. דליה, בת למשפחה מכובדת שזכתה להשכלה, אולם סבלה מאוד בגלל פרידת הוריה, התחילה את הקריירה שלה כשחקנית. היא היתה כוכבת בסרט של הגיא, היא ניסתה לשחק בלהקות אמנותיות. אחרי שנסיון ששואם שלה לא הצליח והיא הת-גרשה, יצאה דליה הבלונדית וקצרת הרואי, בעלת הגוף המחוטב, לדרך שהובילה אותה אל מכון המסגים.

בשעות היום עבדה כפקידה במוסד הסת"ד רותי, ובשעות הערב הפכה למארחת לילה. כאשר נמצאה דליה על ידי הסמל סירקיס במכון של גטלן, היא הסבירה כי באה לשם לקבל מסג. אולם במשטרה, אחרי שוהתה והתגלתה כבעלת עבר פרוץ, הודתה דליה כי עסקה בזנות במכון המסג, הסכימה להיות עודת-המלך במשפטו של גטלן. השבוע, עשה שהמתין גטלן לפסק דינו כספורטאי, הוא נושל כבר משני שטחי ספורט אחרים: גם עתונאי הספורט וגם שופטי האיגרוף הרחיקו אותו מקהלם.

תזכיר

"לא נחרום!"

על אייהמוסריות של מלחה העליה הצביוני עורך העולם הזה במאמרו "לא את רוס!" (העולם הזה 1104), בו קבע, כי אין לבוא אל ההמונים בדרישה להתנדבות, כל עוד לא ויתרו המפלגות על ביובוז המילי-יונים במלחמת-הבחירות. השבוע הצטרפו לדעה זו 43 סטודנטים, תלמידי השנה ה" שלישית של בית-הספר לרפואה, שהודיעו בפניה לעתונות שיתרמו רק אחרי שה" המפלגות יודיעו על מסירת כספי מסע-הבחירות למלחה, יחד עם כל הכספים שגן מקבלות מן המגבית היהודית המאו-חדת. . . . **אהוד אבריאלי**, שגורר יש-ראל בגאונה, צויין השבוע כאחד המועמדים לשמש כשגריר ישראל בפאריס, במקומו של השגריר הנוכחי יעקב צור. העולם הזה השלים עם הרחקתו מהעושה המדינית אגב מינויו כשגריר בגאנה, יעשה את הכל כדי לחזור לחיים המדיניים. . . . **במדור "תצפית"**, מסר העולם הזה (1112), על מחלוקת חמורה העתידה להתפתח בשורות התנועה הלאומית באלג'יריה, כתוצאה מ" מאמצי הממשלה הצרפתית לפייס את האגף המתון של תנועת השחרור, שבראשו עומד אמסאלי הג', השבוע קרא המנהיג הלאומי המתון, להפוך את אלג'יריה לדומיניון ב" חברה-העמים הצרפתי, כנוגמת הדומיניונים הבריטיים. היתה זו הפעם הראשונה מאז פרץ המרד האלג'ירי, שמנהיג צפון-אפריקאי שאינו משתף פעולה עם הצרפתים, הציע לק" שור את ארצו לצרפת בקשר הדוק. . . . **ה" תבססה בין שבטי המיעוטים** ה" סוריה החריפה השבוע עם מאסר ראשי שבטים מכובדים על-ידי שלטונות רע"ם. העולם הזה שצפה התפתחות זו (העולם הזה 1111), מסר אז, כי התסיסה בין ה" שבטים הסוריים באיזור הצפון תגבר עם התעוררות השבטים הכורדיים באיזור זה, התובעים איחוד בינם לבין אחיהם ב" ציראק. . . . **החבל מתהרק** סביב צחאר רוצחה של אביגיל סלומון, הודיעו השבוע חוקרי המשטרה שצינו, כי הם יודעים מיהו הרוצח, אך אינם יכולים לה-עצרו מחוסר הוכחות מספיקות. העולם הזה (1111), שמסר את כל הפרטים הראי-שונים על העלומת הרצח של אביגיל סלו-מון, עמד על הקושי המיוחד של חוקרי המשטרה לאסוף את ההוכחות הדרושות להרשעתו של הרוצח.

מי אשם במות מנהלי "בתי הפגישות" פאול לינץ

הסכימו לקבלני לעבוד אצלם בנסיון, לפי התאריכים שיקבעו לי. הוונתי להופיע ביום 7.1.59 בשעה 10 בבוקר לבית שברחוב הנשיא 18. דפקתי בדלת ופתח לי את הדלת אדם זה, שהכניסני לחדר והתחיל להתעסק אתי. לבסוף גודע לי שהוא שטר חרש. הוא עצר אותי ולקח אותי לחדרת המשטרה.

★ ★ ★

שתי גופות באמבטיה

מעגל התביעה נפגור. היה ברור כי המשטרה הצליחה לחשוף רשת נוספת של זונות. לא יותר. היה גם ברור כי התביעה הצליח להוכיח את האשמה. מתן גזר-הדין היה רק שאלה של זמן. על כן, אחרי שבמשך ארבעה ימים עמד זוג הנאשמים בסירובו להודות באשמה, נכנע ב" יום החמישי, הגיע לידי הסדר עם התביעה, הודה ברוב פרטי האשמה המיוחסת לו.

השופט קיבל את ההודאה, הסכימו לשח ררם בערבות עד למתן גזר-הדין, ביום ה" שלישי הקרוב. היה בכך מעשה הומאני מצד השופט, אשר נתן להם את האפשרות לשלוח מחוץ לתחלי בית-המעצר, עד אשר יחרץ דינם. כי גם פאולה רייטר וגם ארבע-חמש פעמים במשך המשפט התעלפה הנאשמת, מהתקפות קצרת. שלא עזמו היה חולה בשחפת פתוחה, ובשבתו במעצר בגלימי נשלח לבדיקות רפואיות על-ידי ה" משטרה.

תנאי השיחרור: ערבות עצמית של אל-פיים לירות וערבות צד שלישי של 1500 ל"י. מאחר ולשניים לא היה הסכום הדרוש, ציחה השופט לעקל את המטלטלים שבדי-רתם. על-מנת שלא יגעו במטלטלים אלה עד ביצוע העיקול על-ידי פקידי בית-המש"פט אסר השופט על הווג להיכנס לדירה עד יום ראשון, אחרי התייצבותם בבית-המשפט והסדרת הערבות.

רייטר ושלאו בילו את השבת במלון תלפיות ברחוב הרצל, מבלי שאיש ידע את זהותם. גם המשטרה, שהיתה צריכה להשי-גיח עליהם, שמרה על הסוד, כי פחדה מועם ההמון. ביום א' לא הופיעו השניים בבית-המשפט. חיפושים קרחוניים בכל רחבי הארץ לא העלו דבר. עד אשר, בעזרת בנה (24) של פאולה מעלה המנוח, נכנסה המשטרה בשעות הערב המוקדמות לדירה בשדרות הנשיא 18.

על שולחן בטרקלין המסודר היו מונחים שלושה מכתבים, כתובים בגרמנית אחד לבנה של פאולה ובו פירוט של בעלי-החוב וכיצד יש לחלק את הרכוש של הווג, מכתב שני לבנו בן ה-15 של שלאו. בכמ"ב תבים אלה הסבירו השניים לבניהם כי נאמ-

ת יק התביעה ההכרעה נגד פאולה רייטר ואליעזר שלאו נסגר. המשפט המהדהד ביותר שנערך בשנים האחרונות בחיפה, נספק לפתע באמבטיה של דירת-הווג על הרה-כרמל. יומיים לפני ששופט השלום יוסף נוימן היה צריך לגזור את דינם של שני מנהלי בתי-הפגישות בחיפה, חרצו השניים על עצמם גזר-דין מות. במשך חמישה ימים בשבוע שעבר הת-נהל המשפט. שלוש עדות הופיעו בשם התביעה. היו אלה שלוש היצאניות שנת-פסו בבתי-הפגישות על-ידי מארבי משטרה ואשר הופיעו עתה נגד מעסיקיה. הסיפור היה סיפורן של יצאניות הגלכרות יום-יום ברשת המשטרה בכל רחבי הארץ. מסוג עדויות שאינן זוכות אפילו לחמש שורות בכרוניקה היומית.

סיפורה העדה הראשונה, אשה נשואה ואם לשני ילדים, הגרה בתל-חנן; חבר מתל-חנן הציגה בפני שלאו, שהציע לה עבודה קבועה באחד מבתי-הבשות שלו, הבטיח כי תוכל לשרת שם "אנשים טובים יותר", להרחיח סכומים גבוהים מאד. היא הסכימה ברצון, החלה עובדת באחת מידורות הווג רייטר-שלאו. עד אשר נמסרה הודעה סודית למשטרה חיפה וזו הציבה מארב בפתח הבית, עקבה היטב אחרי הנכנסים והיוצאים. לבסוף ניגשה הבולשת לפעולה. מצוידת בפקודת חיפוש נכנסה לדירה שבה קיבלה עדה זו את לקוחותיה. האשה נתפסה בשעת מעשה, ועדותה שימשה חוליה איתנה בשרי-שרת ההוכחות של התביעה.

העדה השנייה, חנה קובוביץ, בלונדית היגנית בת 19, הוסיפה אף היא פרטים לפרשה, שלא חרגו במאומה מעשרות מקרים דומים: אחד מידידה, שוטר לשעבר בשם יוסף גינס, המרצה כיום חודש מאסר בעוון שידול זנות, הציג אותה בפני פאולה רייטר ואליעזר שלאו. מן הרגע הראשון היו היחסים מסחריים לגמרי: תמורת ה" שימוש בדירתם, שילמה להם מחצית האתון. הכנסות היום הראשון: 144 ל"י. בסך הכל עבדה בדירתם, בשדרות הנשיא 18, חמישה ימים. הסטטיסטיקה: 48 גברים, 400 ל"י פדיון.

את שמה של העדה-היצאנית השלישית אסר השופט לפרסם, בגלל היותה אם לילד. היתה זו יצאנית תל-אביבית בת 23, שאיש-רה מבלי להגיד עפעף כי הינה עוסקת מזה שנים במקצוע העתיק ביותר של המין האנושי, "לפני ששה חודשים נגשתי את פאולה", סיפורה, "אותה הכרתי לפני כן כבעלת מלון נגבה. היא נתנה לי כתובת של בית בהרה-כרמל. הלכתי לשם ועסקתי בזנות עם שני גברים, ששילמו 20 ל"י לא אחד והתחלקתי עם פאולה. אום שלישי בחורות רוות ואני קצת שמנה. הנאשמים

קהל הסקרנים שצבא בהמוניו על שש

כחיפה

סו להם החיים, ועליכן החליטו להתאבד. המכתב השלישי היה מוען למשטרה. תוכנו נשמר בסוד.

אחד מקציני המשטרה, שזעקו למקום, טרץ בכוח את דלת האמבטיה הנעולה — ונרתע לאחור. בתוך האמבטיה היו שרועות גופותיהם של שני המשוחררים בערבות. תחנית האמבטיה היתה מכוסה מים מהולים בדם. השניים איבדו את עצמם לדעת, על ידי חיתוך הורידים בעזרת סכין גילוח. הסימנים העידו כי שלאז התך תחילה את ורידי ידה ורגליה של בת-זוגו ולאחר מכן שחט את עצמו בצחאר.

★★★

מי היה אשר?

מי דחף את בני-הזוג לזרועות המחט? מדוע העדיפו למות מאשר לרצות עונשם כחוק, על עוון שאינו מן החמורים? לכל היותר היו צפויים השניים למאסר של שלש שנים — מדוע גורו על עצמם מות?

כל הסימנים העידו על כך כי פאולה רייטר וואליעזר שלאז נפלו קורבן לליניץ' אכזרי של ההמון. השניים, נמושות קטנות בשולי עולם הפשע הישראלי, שילמו בחיייהם על חטאם של אחרים. חטא זה החל ביום שנמסרה הודעתה של משטרת חיפה, כי נתגלתה רשת של זנות לחברה הגבוהה. היה בהודעה זו יותר התרברבות מאשר כל דבר אחר.

מדור הביטוח בחיפה עשה אמנם עבודה מקצועית נאה. אולם לא היה בכך הישג החורג מהשיגרה המשטרית במלחמתה ה' מתמדת בזנות. הקצין שהודיע על "בתי בושת לאריסטוקראטים" הניף בהיסח הדעת את סכין הגילוח ששם קץ לחיי רייטר ושלאז. כל מבוקשו באותה שעה היה לזכות בפירסומת זולה על-ידי הפצת הסנסציה המפוצצת. הוא הצליח. ההישג המשטרתי השגרתי נופח תוך ימים אחדים לבלי-הכר. ההודעה הדמיונית של המשטרה הציגה את דמיון הקהל כניצוץ בערימה של שחת. המלים "חברה גבוהה", "אריסטוקרטיה" דיין היה להמריץ את הדמיון. מפה לאוזן הועברו כמה מן השמות המכובדים והידועים ביותר בחיפה — מי כלקוח של המוסד דות המפוקקים, ומי כמארחת-מתוך-תאחה. לרכילות וללעזו ניתן חושב מוחלט. כל מי שרצה להעליל על חברו או על אשת חברו מצא הודמנות. "שמעתם? אומרים ש — — — היתה אחת מהן... — — — נתפס ממש בשעת מעשה..."

★★★

הבומרנג חזר לשדוהיו

היכן היתה העתונות באותו זמן? מדוע לא פירסמה את העובדות החייתיות

העבריינים שאווירת הליניץ' ההיסטרית הפכה אותם למפלצות

או בעלת מלון צפת בחיפה, אליעזר התי גורר אצלה. באותם הימים היה עדיין בעלה של פאולה, מקס רייטר, בחיים. הזוג, ש' עלה מגרמניה ב-1934 הגיע אל בית-המלון בדרך הקשה: מקס, לאחר שנים ארוכות של עבודה כמלצר, ואשתו כפועלת-נקיון בבתי-הקפה של העיר.

הדייר שלאז הגיע אל בית-המלון בגלל טרגדיה אישית: אשתו עזבה אותו והלכה עם אחר, השאירה לו את בנם בן החמש. בין שלאז לבין הזוג רייטר נקשרה ידידות. הידידות נמשכה גם אחרי מותו של מקס. לפני שש שנים החליטו פאולה ואליעזר להפוך לשותפים בעסק. האלמנה אספה את חסכונותיה, שלאז מכר את משאיתו והי שניים חכרו את בית-המלון הצפון בהדר. כפי שנהוג ברוב בתי-המלון מאותה דרגה, נהגו גם השניים להשכיר חדרים לפרוצות שהיו מביאות לשם את לקוחותיהן. גם מלחים בחיפשה היו מרבים לסקוד את הבית, עם ידידות-לילה.

עד אשר, באחד הימים, ביקשה יצאנית שיכורה לשכור חדר, יחד עם לקוחה. פאולה ושלאז השיבו את פניה ריקם. היצאנית מיהרה למשטרה, הודיעה כי מלון הצפון משמש כבית-בושת. המשטרה ערכה חיפוש במקום, הפתיעה שם יצאנית עם גבר זר. התיק הראשון נגד רייטר ושלאז נפתח. הם נמצאו אשמים, נקנסו ב-150 ל"י כל אחד, נאלצו למכור את בית-מלונם.

הם שכרו דירה פרטית, השכירו אחד מהדריה לזוגות שלא רצו להתארח בבתי-מלון. תוך שנים אחדות התפתח העסק לשרשרת בת שלוש דירות, כשהכתובת משינת מדי פעם, עם הידוע המקום החדש למשטרה. בכך הכל, עסק רגיל, דומה לעשרות אחרים ברחבי הארץ.

★★★

דוגמא נוספת מתל-אביב

עם השדה איש את עצמו כי משפט הליניץ' של שלאז ורייטר היה תופעה המיוחדת לאוירה הקרתנית של חיפה, הרי טעה. השבוע נתנה תל-אביב הקוסמופוליטית דוגמה שיכלה בנקל לג' רום למשפט ליניץ' שני.

בעתונות פורסם כי בעל מכוון לעיסוי נאשם בהחזקת בית-בושת (ראה במדינה). בגלל הנחיות היועץ המשפטי לא יכלה העתונות גם הפעם לפרסם את זהות ה' נוגעים בדבר. הדמיון החולני של חלק מן הקהל, הדביק מיד את המאורע לאחד ממי כוני-היפוי הגדולים ביותר בעיר. תוך ימים מעטים הפכה השמועה להאשמה ודאית, ורכבות אנשים מסרו מפה לאוזן בהנאה מתחסות, כי אותו מכוון מפורסם נתגה כבית-זונות.

מותם של פאולה רייטר ואליעזר שלאז לא שם קץ לסיבות העכורות שגרמו לטרגדיה בחיפה, אם לא תבין צמרת ה' מיהרה בעוד מעד כי לא תיתכן חברה בריאה ללא מקורות אינפורמציה תקינים והוגנים, לא תהיה זאת הטרגדיה האחרונה.

לא יכלה לשנות את הלך הרוחות; כי גם עליה חלו כללי ההשתקה, שמנעו את פירסום השמות.

★★★

צופים בזירת הטרף

כאשר הוכאו סוף-סוף רייטר ושלאז לבית-משפט השלום החיפאי, לא היתה הופעתם כשל הופעת עבריינים זעירים בפני שופטם. המאורע דמה יותר לסצינה בקרקס רומאי עתיק, כאשר היה הקיסר מצהה לה' שליך בני-אדם אל בין אריות טרף, להנאת ההמון צמאיהם.

מאות תושבי חיפה — נשים, צעירים ומבוגרים — התאספו משעות הבוקר ה' מוקדמות בפתח בית-המשפט, בכניין העי ריה, וחיכו לראות את הנאשמים. הקהל כבר ידע כי אין המדובר בבני התברה הגבוהה, אולם אחרי הפירסומת, הרעש והרכילות כבר לבשו השניים דמות אליאגונית, דמות מפלצתית.

ההמון רצה לראות את המפלצות. במשך שש שעות רצופות צבא על דלתות הבניין, והיה הכרח להזעיק שתי ניידות, ארבעה קציני משטרה ותריסר שוטרים כדי להגן על רייטר ושלאז.

★★★

עם רגלי מאך

פאולה רייטר וואליעזר שלאז נע' גשו לפני עשר שנים. פאולה היתה

המשפט, קרא קריאות בוז לנאשמים, ידק עליהם ומרר את חייהם

ספרים

מקור

נביא בעירו

החיים כמשל — (פנחס שדה, הוצאת שש"ת, 461 עמודים) — הם חייו של פנחס שדה, שאם להאמין לדבריו נבחר עליידי השגחה העליונה לשמש כמוכח בשער, ליבשר לבני עמו החטאים כי הכל הבל הבלים הכל הבל... יזור על כן: באוטוביו אוגרפיה של חוטא בן 27 מגלה שדה, כי רוח השירה נהה עליו כדי שיוסיף ספר אחד או אחדים לספרי נביאי התריעשה.

נוסף לספר שירה בלתי קריא ומחרות שירים בשם שירי ירושלים החדשה, אותם לא הסכים להוציא לאור אטילו מו"ל יש-ראלי אהו, הרי שתרומו העיקרית של שדה לספרי הנבואה הישראלית החדשה, היא ספר הבשורה האישית שלו, שיצא לאור במימונו האישי.

שדה, לשעבר פלדמן, יליד העיר למברג שבגליציה, ותלמיד בתי-ספר דתיים אחדים בתל-אביב, הגיע לכתיבת שיריו וספר בדרך מקורית. שאיפת חיי היתה להיות צייר, מתחלה שדה בספרו, אולם כשהגעתי לי בצלאל אמרו לי, כי עלי לקנות צבעים, מכהול ובדים על חשבוני — גיליתי כי נייר ודיו זולים יותר.

דרכים אחרות להיהפך לסופר ומוכח: ● התעלסות באתבים עם שתי בנות טיסשעשרה בעת ובעונה אחת, או כפי ש-שדה טוען בספרו — כיבוש העיר הבצורה דרך בית הזונה.

● חלימת חלומות בשינה ובהקיץ, ב-עיקר חלומות אירוטיים מובהקים, בהם זוכה הסופר לעתיד, לדברי שדה, לויקוק הנשמה. ● עבודת-אלילים סגפנית, לעיתים כדי גויחה ברעב, לאני האישי שלו.

מת או חולם. אולם פנחס שדה הי-משורר והסופר, שלפי עדותו הקיאוהו בני-עמו מקרבם ורק ידיד אחד, בריטי נוצרי הבינו, הכתירו בור הקוצים של נביא ישראל החדשה, אינו מסתפק בנבואה והספה בלבד. ביכולת סיפורית בעלת רמה מפתיעה, מספר הוא את תולדותיו של כמעט-צבר תמהוני, שנולד ב-1930, עבר את השנים הסוערות של התקופה כמסתכל מהצד, אופייני לשה: למלחמת השחרור, בה השתתף בתפקיד טמל מחלקה, מקדיש המחבר עמוד אחד בלבד.

תקריות אחרות בחיי שדה, המסופרות באריכות רבה יותר: התאהבות ראשונה; בקור שנדחה בבית בושת; סיור סהרורי בלונדון ואידילה כסרית בכנרת. שדה, ש-הכיר בכנרת את אשתו וגרושתו, היחידה הזוכה לעילום-שם בספר גלוי-לב זה, הפך כנראה בעקבות תקרית זו למטיף בגלוי, העלה את הגירסה המקורית, כי הנוצרים הראשונים, שליחיו של ישוע מנצרת, הינם הישראלים היחידים שזרמו לגורל האנושות. מסקנתו הסופית של שדה: החיים הם בית-כנא ארוך אחד. המהלכים חופשיים בו, הם המתים או החולמים.

תרגום

הפרוסים של אתמוז

קנרד וולנרוד — (אדס מיצקביץ, תרגום: שולמיון הראבג, הוצאת ספריית פועלים, 119 עמודים) — הינו אחד מגיבורי ריה הלאומיים של ליטא, שוכה למצבה ספרותית מרשימה מעטו של משוררה הי-לאומי של פולין.

לפי גירסת העם הליטאי נשבה הלנרוד עליידי הצלבנים הגרמניים, ששטפו במאה ה-14 את פרוסיה, פולין וליטא. לאחר שי-חזר לבני עמו החליט הלנרוד, שהכיר בעצמתם הבלתי-ניתנת למיגור של הצלבנים, לזוזר למהם ולעורר את כוחם מ-הוא הפך לנשיא המסדר, גרם להבסת צבא-הצלבנים בקרב ממושך ואכזרי נגד הליטאים שקטנו בשיטת גנע'ובונה. השרות החשאי של הצלבנים גילה לבסוף את זהותו של נשיא המסדר, אך הלנרוד הספיק להת-אבד לפני שהוטלוהו חובות הצלבנים.

בניגוד לתרגומים קודמים של מיצקביץ, הרי תרגומה של שולמית הראבן הוא שוטף וקריא. המשוררת הישראלית, בת-אחיו של אוד משמאני מפ"ם יעקב "קובה" ריפ"טיף, נעזרה בתחבולה ששונה אך מקורית: היא החליפה את המשקל המלעילי של חי-אטוס הפולני למשקל מלרעי התואם את רוחה של העברית, תוך שמירת המבנה המקורי של החרוז. ביצת-קרומוכוס זו הפ-כה את הקריאה באפוס הפולני מסיוט שר-גיל לו קורא התרגומים הישראלי, להנאה.

• משא דומה, הוצאת מחברות לספרות.

רק תפוח אוכחר - על אהרת הסוכר!

בלי כל חמרי שימור

רסק תפוחי עץ ארדיו

נפלא אקינוח סעודה • מצוין אהכנת ארוזא

זל'נוע

סוככי שמש, גשם ושמשיות
מחירים נוחים
תל-אביב, רח' הרכבת 80
ט. 20. 1909

מעטה לתיקון מצלמתך פנה אל

פוטומכניק אנג'ל

תל-אביב, רחוב נס-ציונה 13

תיקון מצלמות ומכשירי צילום, מכונות הסרטה והקרנה 8 ו-16 מ"מ, מכשירים למדידת אור ומרחק וכל סוגי מכשירים עדיניים.

פינקרונציה למצלמות לייקה • רוליפקס • קונפקס • זכ'י

ניצוץ של משורר

מאת

יוג'ין אונייל

ב"הבימה"

הצגות בתל-אביב:

יום ד' 4.2

יום א' 8.2

יום ג' 3.2

מוצאי-שבת 7.2

שמעון פינקל ובתי-עמי

שכרו את הכלים

בנתניה, הגיש אורח בן 35 בקשה למשרד הביטוח הלאומי לשלם לו דמי-פיצויים על נזיקין בעבודה, סיפר כי שבר את רגלו בעת מתן אוכל לעופות במשקו, נעצר על-ידי המשטרה אחרי שהתברר כי הרגל נשברה בעת משחק כדורגל.

מציאות מכאיבה

בעכו, שיחק שלום מסרי, בן תשע, עם חבריו על פסי הרכבת, מילא את תפקיד הקטר כשחבריו מהיגים את הקרונות, לא הבחין בקטר אמיתי שנסע על הפסים, ואשר פגע בו ופצעו.

הכיוון הנכון

בחצלת, ליד נתניה, הלכה אשתו של אליהו יחזקאל להביא בקבוקי-בירה לבעלה ולאחיו שבא לבקר, ראתה בחזרה כי השניים רבים, רצתה להפריד ביניהם, כיוונה את בקבוק הבירה אל גיטה וזרקה אותו, פגעה בבעלה ופצעה אותו קשה.

פרסום עליון

באינדונזיה, ארצות-הברית, זכה תה מאורי קירבי, 17, באליפות הישיבה על ראש-תורן, אחרי שישיבה חודש ימים בראש התורן, קיבלה עשר הצעות-גישואים באותה תקופה.

חצייה-תורן

באילת, חיפשו מארגני חגיגות-העשור לכבוש המקום, את הצעיר שהניף ראשון את דגל-ישראל בתחנת-המשטרה של אום-ראש-ראש כדי שיניף את הדגל בכניסת הלוהמים בעשור, גילו כי הוא יושב בביתו סוהר בעון מעילה.

גמילות-חסד

בתראביב, פרצו אלמוגים לבנק אוצר עממי, גנבו 2 ל"י מתוך קופת-צדקה.

רכוש דלא-נייד

בתחתית-קוקה, הגיש נעים קרקולי תלונה למשטרה, טען כי אלמוגים גנבו את צריפו שהוצב ליד בית-החולים ביליני סוף.

נביא-שקר

בדבלין, אירלנד, גנבו אלמוגים את מכשיריו של החזאי המקומי, השאירו במקום בו עמדו המכשירים פתק בו נאמר: "אנו לוקחים את ציודך מאחר ואין כל ערך לתחזיתך".

הזך החבני אחר הדני

בתראביב, רדפה המשטרה אחרי גבר חשוד שנשא שק גדול על שכמו, תפסו את האיש, גילתה כי בשק היו כבסים שגנב האיש ביחד עם החבל עליו היו תלויים.

שוד ושבר

בתראביב, ערכו שוטרים חיפוש על גופו של גבר חשוד, הורידו את תגו-רתה-השבר שלו, גילו בתוכה שני מטלית זהב גדולים במשקל של שני קילוגרם, חא-שימו אותו בטילטול זהב.

משחקים אסורים

בפילדלפיה, ארצות-הברית, שיחקו שני אחים בני ארבע בתופסת עם תינוק בן תשעה חדשים של השכנה, תפסו אותו הפשיטו אותו מחיתוליו, בעטו בו והניחו אותו על גבי כיריים בוערים עד שמת, נשלחו לטיפול פסיכיאטרי.

מכתב מן הכדא

נח אשכנזי, צפת: מה, בעצם, אתה רוצה ממני. אולי תפרס במכתב?

מכתב מן הכדא

אודה שהתלמסתי במקצת אם לפרסם את מכתבו של (1114/138) לא בגלל העובד' בה הוא בא מבית-כלא, אלא משום שכותר' זו מתפאר לפעמים בכך, ששבר כמה עצי-מות לכמה אנשים, אולם בסופו של דבר החלטתי לתתו כמות שהוא, משום שאין הוא נערד ענייני: —

"יתכן ומורה היא העובדה שדחקא כאן, בקלובש של ירושלים, במרתף-המעצר של מגרש-הרוסים, משוחחים עליך, או יותר נכון, על מדורך. אך בעיני אין עובדה זו מורה כל עיקר, שכן בשעות הקטנות של הלילה, כשאיש אינו מצליח להירדם מפאת הקור והבדידות, עולה וצפה שיחה, שיחה אודות נערות, ואותם רגעים שב ופועם בי רעיון ישן. אני רוצה לערוך בעזרתך מבחן. אל תיבהלי... פשוט משהו מזור ומסקרן, משהו אשר אולי יגאל אותי מהבדידות שבכאן, והבדידות שבחוף..."

"תמיד קורא אני את סורך ושוב ושוב נתקל אני במכתבי נערות, "הדורשות את הגבר" בצבעים הנראים להן, גובה, השכלה, רכב וכד', אך מעולם לא נתקלתי באחת שתרצה לכתוב, לשמוע, ואולי להתרועע עם אחד שכמותי. אמנם פעמים מספר ניסיתי לכתוב אל אחות, אך התקתה נגוזו, ואיני נוטר להן לאותן נערות. שכן נתוני האישיים אשר פירטתי בדיוק הם אלה: אני פרחח ופרא, מוכר על-ידי משטרת-עירי ועוד כמה משטרות. יש לי עבר לא-נעים כידיד ושותף של פורץ נודע, ואדם כי יראה עמי יחד ברחוב, מיד יקראו לו: פושע."

"כן, פושע זו מילת-להאי לשמי. כך קוראים לי השכנים, כך קוראים לי אלה אשר עמם עשיתי פעם תיים בתנועת הנוער, כך קוראים לי קרובי המשפחה, כך קורא לי העתון, כך קוראים לי סתם אנשים. בקיצור, פושע... יש לה צליל בזוי למלה זו, ואיש לא איכפת לו שאני מנער חוצני ממנה, ואיש לא איכפת לו שאני שאני רק בחזקת חשוד ועציר, ואף פעם לא עברייני של ממש וגידוף. פושע ודי."

"אני חיה. כך בכל אופן טוענים אלה שעודם יודעי, הם טוענים זאת משום שאין קטטה בעיר שאיני שותף בה, אין אדם אשר לא גודף בשבע לשונות פי, ופשוט אני אומר מה שאני חושב. אני רואה נערה יפה ברחוב, או אני אומר לה: ילדונת את נהדרת. פשוט כך, וכולם השד יודע למה, מסמיקים, מכל מקום — חיה. פרט לחיה, קוראים לי זילוב וזה קצת נכון, אף שפעמים מספר, בשעת חי לופידברים, שברו לי כמה עצמות חיוניות. אבי קורא לי גמל. סבי קורא לי מזמר. אגב, כזה אני באמת ובתמים. מזמר של ממש, ומעל לכל: כך-כאלאים. אמי היא חברית ממוצא רוסי, ואבי יוצא כורדיסטן, כך שבמשפחת אמי אני הכבשה השחורה ובעיני ייקים ברחביה — שחור של ממש. אלה הם הנתונים שלי, רותי. איני מאמין שנערה כלשהי תתרצה ותכתוב אלי, ולשם כך בא המיבחן, ובאלוהים, נערות, אם מוכנות אתן להיבחן — או ביושר! פרט קטן. קורא אני למיבתך דחקא את אלה הסודות ברחוב מפני (בלבן איני יודע) — כלומר "מחונכות", חובבות מר-סיקה-קלסית ותערובות אמנות, וכבנות לב-נות כמושג של ספרדי ואשכנזי, מושג בזוי לכל העזות ולדעתי בפרט. ברור שחייב אני לתאר ולו במקצת את החי חמי, ובכן, אני חובב טיולים, ציור (אני עצמי מצויר), שירה (אני עצמי כותב שירים), ספורט (מתאבק בהמועל ירושלים), בעלי-חיים מכל המינים ובעיקר כלבים, ומעל לכל אני אוהב לח לום, להתפרחה ולקלל שוטרים. גילי הוא 17 וחצי; קומתי: 183 ס"מ; צבע שיערי: שחור; צבע עיניים: חום; מבנה-גוף: חסון; סימני-חיים: צלקות מכל הגולגים. מוכר על ידי רוב יושבי העיר כפושע."

היא משתוקקת

אל תראו שהוא (1114/142) מלבסי. הוא בלונדי ועיניים כחולות יש לו! הוא אוהב נערות יפות ושחרחרות ולא רק מבחינה אנטומית. כך, על כל פנים, הוא אומר.

בחינה אנטומית

את בת 20? מכתבי אליה. ואם לא תקבלי מכתב ראשון המתחיל בערך כך: "זה נורא משונה לכתוב אל מישהי שאינך מכיר..."

אני בולעת את מכות-הכתיבה שלי.

לא כל כך אבל בערך

היא (1114/143) ניסתה להתגבר על עצי מה ולא לכתוב. אבל לא הצליחה. היא מוכרחה להתכתב עם מישהו. לא איכפת לה מי. לא איכפת לה איזה. רק שלא יהיה נמוך ביותר. היא אומרת שהיא לא כל כך נחמדה, אבל בערך. ואתם יודעים מה? היא חבשה פעם כומתה שחורה.

קצת על מארי שאנסל

מוכרחה לספר לכם קצת על מארי שאנסל. זוהי, לאלה שאינם יודעים זאת, דמות פאריזאית אגדית סופר-סנובית. יפה, טפשה כמו נעל, טובת-לב כמו מסינורית. היא נהגת בקאדילאק ולאחיה ז'ראר יש ה' סטרואן האחרון עם כל האביזרים וה' פסנטים האחרונים, וחברתה ז'יולן אינה שונה ממנה והן מבקרות בתערוכות ומכרירות את כל המיניסטרים. איש אינו יודע בדיוק מי המציא אותה. אולם מאז שיצאה

נערת השבוע

זוהי מתנה בשביל שמעון — כן, אתה, הקצין השלישי באוניה הדר. שתזכור את חארץ גם למראה היפהפיות של האמבורג. מתנה זו מצויינת בשטרות בלונדיות, ובעיניים כחולות, ובאופי צברי, למרות שהיא נולדה לפני 17 אביבים בברית-המועצות יודעת פולנית על בוריה. אני לא רוצה לקלקל שמעון, אבל אפשר למצוא אותה בחיפה. שמה: חנה כחנא. מי שמביין ברגליים יבחין מיד שחיה רקזנית (ולא רק — אבל גם — רוקזנירול), ושהיא רוצה ללמוד ריקוד בארצות-הברית. וכמו כל צעירה ישראלית הגונת, היא רוצה לחיות דוגמנית ואפילו נרשמה לצורך זה לקורס חדש של חברת אורי-על.

הכריחה הראשונה עליה, לא חדלים מלספר עליה. כמה מן הבדיחות:

מארי שאנסל מטיילת עם ידידתה ז'יולן בגן לוקסמבורג, כאשר הן נה' קלות בתינוק חמוד המתרוצץ הנה והנה. "איזה תינוק מתוק!" קוראת ז'יולן ומנסה לחבק אותו. "ראי את גומות החן שלו, את עיניו, את תלתליו!" "נכון," אומרת מארי שאנסל. "רגע אחד! נזמה לי שזה התינוק שלי, בכלל." "אך את יודעת?" "היכרתי אותו לפני האומנת."

מארי שאנסל מתפססת עם ידידתה גלדים על החיים: "תודה לאל שאין רק הכסף בחיים. יש גם פרחת ויהלומים!"

מארי שאנסל למארי-לור: "אני אר' מרת לך, כרובי, שז'יולן המסכנה פשוט לא יכולה להתנחם על מותו של גורב'ר, תלכנו אתמול שתינו לפתיחת התערוכה של צייר כלי-כך חמוד, וכמובן שהיה ש' מזון פשוט סנסצ. מישהו הציע לז'יולן העלובה זיתים והיא אמרה: "הו, רק זיתים שחורים. התאלמנתי לא מזמן."

היא חסכימה לבקר אצל העיניים עם אמה. בצריף אחד מסבירה אשה אומללה שלא אכלה מזה שבוע. "אבל את איבת להכריח את עצמך, חביבתי," אומרת מארי שאנסל בחיוך מתוק.

כרית - גומאור

• קל כאור רך כפוף
• בהסלצה רפואית

ויטה

צרכניות חרות

המרק הטעים והמתמם לימי החורף מענגניות מובחרות, בשלות ואדומות. מזין ועשיר בוויטמינים. מרק קרם פיקנטי, אהוב על כולם. את בעצמך יכולה לבשל אותו

מחיר השקיק (23 מנות) 280 פרי

מבחר גדול של אריגי צמר לגברים ולגברות אפי שר למצוא אצל בראון את בילר ברחוב נחלת בנימין 43, תל-אביב (טל-פון 64005). אריגים מן ה- מין המשובח ביותר לעור נח החורף, מכל הצבעים מתוצרת הארץ ותוצרת חוץ, אצל בראון את בילר.

אישה השנה: שארל דה-גול
סופר השנה: בורים פאסטרנאק
סרט השנה: הגשר על נהר קוואי
אופנת השנה: אופנת ויקטור, תל-אביב, רח' בן-יהודה 6

לעונה נתקבלו זה עתה דוגמות חדשות מאיטליה ומשאר ארצות בחנות ה- נעליים נכון, תל-אביב, רחוב דינגוף 222. דוגמות אימומי עקבים מתוצרת איטלקית, חלום כל גברת מאז ומתמיד. נכון דואג לא רק לאיכות, כי אם גם לבריאות הרגל.

אנשים

כשרון למשאומת

ח"כ מפא"י אריה כהיר גילה לאח- רונה במסיבה אופטימיות רבה לגבי סיכויי מפא"י בבחירות. להצדקת אופטימיות זו סיפר כהיר כי מוכיר מפא"י גיורא יוסטל קיבל לאחרונה מאחד מעורכי מעריב מכתב הכתוב על בלנק של העתון, בו כותב לו העורך כי למרות היותו בלתי-מפלגתי הוא יצביע בבחירות הבאות בעד מפא"י. . . . רגיש מאוד לנימוסים היה השבוע שר האוצר לוי אשכול. כאשר באמצע נאומו בכנסת שיטע אותו ח"כ חרות היים בלנק רי כהן בשאלה: מה דעת אדוני על ההתפררות במושבים? נעלב אשכול מה- מלה אדוני, השיב למגורי בחומה: "מה דעת אדוני?" או אשמיע לך את דעת אדוני. . . . דרך מקורית לקבלת פרס מצא לפני זמן קצר החוקר הצעיר ד"ר דויד תמר. החוקר ביקר לאחרונה במי- כון בן-צבי בירושלים כדי לחפש חומר על צפת. במקרה נכנס למכון הנשיא יצחק בן-צבי שהתעניין בעבודת החוקר. כאשר שאלו הנשיא מי יממן את מחקרו על צפת, השיב לו החוקר: צפת זה ראשי תי- בות של צריך פרס תמר. בו במקום החי- לט הנשיא להעניק לחוקר פרס מיוחד לחקר על עיר המקובלים. . . . סיפור מאלף סיפר השבוע הד"ר אריה קובובי, לש- עבר ציר ישראל בארגוניו. סיפר קובובי: "אחרי ששהיתי הרבה זמן בארגוניו יצאתי לבקר גם באזור בו יישב הבארון הירש יהודים בסוף המאה שעברה. אחד מתושבי המקום פנה אלי ואמר לי: מדוע באת אלינו כל כך מאוחר, איך זה זנחת את נתיניך? . . . בהתקפה חריפה על הצגת לזיוטטרסם הבחימה יצא ח"כ אגודת ישראל יעקב פץ בכנסת. אמר הוא: "בין המתדרדרים נמצא גם תיאטרון הבימה שרק עכשיו זכה לתואר הנכבד - לאומי - ועכשיו הוא מציג לזיוטטרס. . . . שיטע אותו ח"כ ישראלי ישיהו: "ראית את זה? . . . מיהר להסתייג: "לא, אבל קראתי את ה- ביקורת". . . . לפני שירד האבל על הכנסת עם מותו של יושב-הראש שגה מאז החסדה, הביע מזכיר הכנסת משה רוזנטי את דעתו על כשרם של עתונאי הכנסת לנהל משאומתן. הוא הביע זאת בספור זכרונות מן הימים שעסק בעסקי איגוד מקצועי באנגליה. אחד מראשי אותו איגוד הסתבך עם בחורה, שהגישה נגדו משפט בטענה שהוא אבי בנה. שאר ראשי האי- גוד, שרצו לפטרו מתפקידו, לא מצאו שום עילה סבירה לכך, שלא תוציא עליו שם רע. עד שקם חבר קסטי והביע את דעתו: "אני מציע לפטר את החבר בגלל אי-כשרון לנהל משאומתן". . . . איש עסוק מאוד היה השבוע ח"כ יגאל אלון. רק חזר מלונדון אחרי שהייה ארוכה, קפץ אלון לתל-אביב, בילה לילה אחד בחברת משי פחתו בקבוצת גינסר, חזר לתל-אביב וכע- בור יומיים טס כבר להודו. . . . אלוף-משנה יעקב ניב, מנהל ועדת העשור, הסתבך השבוע בריב עם צלם של לשכת-העתונות הממשלתית, פריץ כהן. כהן טען כי ניב העליב אותו כשבא לצלם בתערוכת תחביב.

שאנסה למשחק

והכה אותו / הצלם תבע חקירה ממי שלתית. לעונ / הסביר ניב את התק- רית: "כאשר / מהצלם לא להפריע, התקרב אלי כדי נשיבת הבליטה, כדי להת- גרות בי, ואז דחפתי אותו מעל פני."

שערוריות תמידיות ארעו בחזרות לה- צגת ניצוץ של משורר בהבימה. רובם נבעו ממזגו המיוחד של הבמאי פיטר פריי. לאחת החזרות בא פיטר בלהית אשתו, השחקנית בתיה לנצט ובלהית עתונאית. השחקנים סירבו לחזור על הה- צגה בנוכחותן של השתיים. פיטר נעלב מאוד ועזב את האולם עם שתי אורחותיו. השחקנים חזרו לבד על המחזה ובתום החזרה אמרו: "מעולם עוד לא היתה חזרה כל כך מוצלחת." אולם הפרשה לא הס- תימה בזה. פיטר לא בא גם למחרת לחזרות. במקום זאת הוא שלח להנהלת הבימה מכתב בו כתב בערך בוו הששון: מכיון שלא באתי לחזרה היום ולא היה לי מה לעשות, הלכתי לשפת הים. גשתי שם הרבה אנשים ושוחחתי אתם על הה- צגה. הומנתי אותם לארוחת צהרים, בלוקי- באר. בזה אני מצרף את חשבון הארוחה ומבקשם לשלמו. תגובת הבימה: החזרת המכתב ללא תגובה. . . . כאשר הופיע המבקר היים גמזו במועדון בוטנר של צעירי מפא"י כדי להרצות על הסראגי קומדיה של התיאטרון הישראלי, הוא הב- חין כי בין הנוכחים נמצא גם יגאל אלון. גמזו לא יכול היה להתאפק פנה אל מוסינזון אישית: "הכרוז שהוצאת לא מוסיף לך כבוד ולתקציב שלך זה בטח לא מוסיף". השיב לו מוסינזון: "זה לא מהיכס שלי". "אז גם לתקציב של האהל זה לא מוסיף", ענה גמזו, "כולנו יודעים שמוסינזון אינו אינטלקטואלי, ומה שקרה באולם בהצגת דרוק אותו לכלבים זו היתה החזיה הנוראה ביותר בחיי התיאטרון". המשיך גמזו: "שקספיר היה דרמטורג גדול אבל שחקן קטן. מולייר היה דרמטורג גדול וגם שחקן גדול. מה אתה רוצה להיות מוסינזון - שקספיר או מולייר?" אמר מוסינזון בדברי תשובתו: "תנו לי שאנסה, אל תדפקו אותי כל כך חזק". . . . שחקני הצגת ניצוץ של משורר בהבימה התרגלו כבר לדבר בסלנג המיוחד המאפיין הצגה זו, שעובד בידי המשורר יונתן רטוש. השחקן אבנר (אלברט) חזקיהו אף החל לדבר בסגנון זה ברחוב. הוא ניגש למוכר סיגריות וביקש ממנו: "תתן לי את הסיגריות האלה שיכרך אותך את האלוהים". האיש שהכיר את חזקיהו כשח- קן הבימה אמר לו: "אדוני, כדאי לך ללכת לאולפן ללמוד עברית לפני שיוזקו אותך מהבימה."

קזוובה בעברית

הזמר הישראלי אברהם וילקומיר / פקי הומון לאחרונה לשיר פרקי חזנות במסיבה של נשי מזרחי בחיפה. כאשר נשאל

פסוקי השבוע

- שמעון פרם, מנהל משרד-הבטחון, בתגובה להאשמות שגילה אינפורמציה בטחונית בעת נאום במכון-וייצמן: "בדיון על ענינים מדעיים אי אפשר להשתמש רק במשלי קרילוב והעובדה שלוקחים משלים משל עולם מושגים מותאם יותר, עדיין לא הופכת את המשלים למקור אינפורמציה."
- פרופסור ארנסט סימון: "ישנן שתי דרכים לעורר את זעמם של יהודי ארצות-הברית: להלל את אינהאואר או לקלל את בן-גוריון."
- אריה בן-אליעזר, סגן יו"ר הכנסת מטעם חרות, בנאום בליאון שבצרפת: "אנו לחמנו בשעתו נגד הצבא הבריטי, צבא הכובש הור. המורדים האלגיראים אינם יכולים להחשב כתנועה של לוחמי-חופש. הם לוחמים נגד אחיהם הם. במקרה שלהם המדובר הוא במאבק על השלטון ולא על החרות."
- השר הצרפתי ז'אק סוסטל: "בעוד שתודתנו נתונה לרומי שתנה לנו את החוק וליזון שהעניקה לנו את האמנות והיופי. הרי שמישראל שאבנו את העקרונות של תרבות-אחים אנושית, שהינה יסוד של תרבותנו אנו."
- ח"כ הצ"כ יוסף פרלמן: "תרגום ספרותי דומה לאשה. אם היא יפה הרי אינה נאמיה ואם היא נאמיה הרי אינה יפה."
- ח"כ אגודת ישראל יעקב פץ: "לא בלבד שלושה בסירה אחת מסירים את צלם האלוקים, אלא לדאבונו המונים שטים ומשתטים בסירות רעועות, הנושאות זיהום וקלות דעת."
- ניקיטה כרושצ'וב, במנותו את הישגי ברית-המועצות בשנת 1958: "ב-1958 שתו בני העם הסובייטי 30 מיליון גלון של חדקה פחות מאשר בשנה הקודמת."
- הצייר יורם קניוק במכתב מאמריקה: "וכמו שאמר דג זהב אחד לרעהו: את אין אלוהים בשמיים, מי מחליף לנו כל יום את המימי?"
- היומון "הצופה", בכותרת למאמר על התחביבים שהציגו אוספיהם בתערוכת תחביב: "רוצחי הומון באלבי" תחביבי."

אתה סובל מזה?

שיטתנו הבדוקה מאפשרת
★ מניעת נשירודו שערות
★ הצרחת שער חדש
אחריות גמורה
במקרה של אי-הצלחה יוחזר כסף
"רובינס קוסמטיקום"
בהנהלת מר א. רובין ביאוקוסמטיקאי מדופלם
תל-אביב, רח' פינסקר 2, טל. 22128. חיפה, הרצל 1

קליים ושש'בש

הם חלק מאמצעי הבידור והגיבוש החביב רתי של שחקני מכבי חיפה. במועדונים לחתך קצת על קולנוע, אשה ופגישה כדי לעשות הסטוריה.

לדבר היחיד שעדיין חסר לאלופה הזמינית היא מגרש. עיריית חיפה קבעה הסדר לפיו יתאמנו שתי הקבוצות, הפועל ומכבי, כל אחת פעם בשבוע תמורת תשלום של 60 לירות לאימון. מכבי אמנם מתאמנים רק אחת לשבוע, מהסיבה הפשוטה שבימים אחרים השערים סגורים בפניהם. נערי צי"י קובצים נהנים גם הם כביכול מאימון יחיד, אך במסחה הליגות של מקומות העבודה האימון שלהם הוא כמעט בלתי-מוגבל. חוץ מזה עומד לרשותו של המאמן היוגוסלבי גם מגרשה של הפועל קריית חיפה.

רק בשבועות האחרונים זכו השחקנים למגרש נוסף. הרץ זכריה בן צבי ניצל קשרים עם אנשי קיבוץ יגור, שאומנו על ידו פעם, הצליח לקבל את הסכמת המועדון לירות לאימון הקבוצה פעם אחת בשבוע תמורת תשלום של 15 לירות.

מעשה שהשחקנים והאחראים לא ישכחו לעולם, הוא פרשת מאמנם הקודם אנדריי קיש. המאמן ההונגרי, שעזב את הקבוצה בגלל סכסוכים על גובה השכר, קיבל על עצמו את אימון הפועל ירושלים. בתחרות בין השתיים שהתקיימה בבירה לפני שבוע עימ, נשבע חלק מן השחקנים כי שמע שקיש דרש מהשחקנים שלו, "להיכנס חוק". התוצאה היתה שהתפתח משחק פרוץ, ש" הביא לפציעת ארבעה שחקנים לפחות מבין החיפאים. אבל אין דבר" מתנחמים השחקנים הפצועים, "זה היה שווה. ביחוד כש' אנתנו חושבים כעת מה מרגיש קיש לאחר שכבשנו את אליפות הסיבוב הראשון."

חמרוים

נולד. זואביק גררון (גרודינוסקי), 37, שותפו הישראלי של סם דובינר בקרנז ומיליונר בכוח עצמו, ולאשתו דרורה ילדם הרביעי.

נחוג. יום הולדתו ה-44 של אבא יליד קייפטאון שבדרום אפריקה ופ' שגריר ישראל בארצות-הברית ונשיא מועדון וייצמן למדע ברחובות.

נחוג. יום הולדתו ה-50 של ד"ר יוסף בורג, מי שהיה משך שש השנים האחרונות (עד פרישתו) מנהל מן הקואליציה שר" הדואר.

נפטר. יוסף שפרינצק, יו"ר הכנסת מאז נכונה הכנסת, חודש לפני יום הולדתו ה-74, משבץ לב, בירושלים (ראח כתבה מר' בזית).

נפטר. מכס ליאון, שהיה ידוע בליאון המדפיס, בגיל 74, בתל-אביב. ליאון היה יוצא גרמניה שפיתח בארץ את הדפוס האומנותי, התפרסם ברחבי תבל בלוגיקת השנה המצויינים שלו (ובסימנים) אריה שואג.

המאמן

אריה קוז, שהצליח להעלות את מכבי חיפה לאליפות הסבוב הראשון של הליגה, מדגים בעיטה בשעת אימון.

ספורט

כדורגל אלופים בדרך

על משחק השבת, בו גברה מכבי תל-אביב על הפועל תל-אביב ב-1:0, כותב שייע גלזר:

אתם בטח חושבים שבשבוע שעבר לא כתבתי מפני שהת' ביטתי לכתוב איך שהפסדנו נגד הפועל כפר-סבא. זה שהת' ביטתי זה לחוד, וזה שלא כתבתי זה משי' הו אחרי פשוט לא הייתי אסילו בכפרי' סבא. הייתי במשחק של הפועל תל-אביב, ואם הייתי כותב עליהם הייתם חושבים מי יודע מה.

גם השבת לא שיחקתי נגד הפועל תל-אביב. אבל הייתי במגרש ולכן אני נותן סקירה קצרה כדי שתדעו מה קרה שם. יש לכם מול שישיבתם בבית. לי לא היתה ברירה, לקחו אותי למגרש כדי להיות אולי בהרכב. התפללנו שירד גם הרבה ושיד' חזו את המשחק ואתם יודעים למה. לפחות שלושה שחקני מפתח היו חסרים: גולד' שטיין, רוניק והחלוץ שנתן גולים ואני לא רוצה להזכיר את שמו.

למרות זאת התקיים המשחק בגשם וב' בוקר, כשכמה אלפים משוגעים עם מסירות מסתכלים איך השחקנים רצים בבוקר. לצור' פים היה קר אבל זה לפחות יסבו במקום אחד. השחקנים המסכנים שרצו על הי' מגרש היו רטובים גם מגשם וגם מיועה. הכי הרבה מול היה ליצחק ישראלי, כי כשהוא עוד לא הסטיק להתרטב, כבר הוציא אותו השופט מהמשחק.

זה היה אחרי שהוט הנגש בחודורוב. קהל האוהדים של הפועל התחילו לצעוק עליו ולזרוק עליו כל מיני דברים. ויש' ראלי ראה שאין שוטרים ואין סדרנים, לקח אבן וזרק על הקהל, שישתקו. אז השופט שלה אותו לצד השני של הגר, כי הוא חשב בטח שזורקי-אבנים צריכים להיות רק בין הקהל.

אבל אסילו עם עשרה שחקנים הצליחה מכבי להכניס גול ראשון. הפועל התאמצו מאוד להשחת או לנצח. לחצו כל הזמן וניסו להעביר את הכדור בין הטיפות, אלא שבנדורי, שהיה לו יום גדול, עצר את הכדורים יותר טוב מיום שאין גשם.

במשך השבוע מתכוונ המאמן סטלר להוציא לנו את המיץ כדי שנופיע השבת נגד הקבוצה היוגוסלבית רדניצקי כמו גבריים. אתם כבר בטח לא מאמינים שמי' כבי תל-אביב מסוגלים להראות כמו גבי' רים, אבל אף פעם אי-אפשר לדעת. הנה מכבי חיפה, פעם היו סתם קבוצה והיום הם כבר חצי-אלופים.

שבירת המסורת

האם החזיק מכבי חיפה מעמד בראש' טבלת הליגה הלאומית עד סיום משחקי

ריצת בוקר

ברחובות ובטימ' טאות חיפה מהי' זה אחד משלבי האימון של מכבי חיפה.

וילקומירסקי כיצד הוא מרגיש בחברת כל כך הרבה נשים, השיב: "כמו חנוכה" . . . במסיבה אחרת הופרע וילקומירסקי עלידי אדם שהיה מפסיק את כל הבדיחות שסיפר בטענה: את זה שמענו כבר. וילקיר מירסקי לא נשאר חיב, סיפר בו במקום: "לפני זמן קצר הייתי עם האדם הזה שצועק כל הזמן, במסיבה שבה הראו לנו גמד בגובה של חצי מטר. אתם יודעים מה אמר הצעקן הוזה? ראיתי כבר גמדים יותר גבוהים." אחרי זה יכול היה וילקר מירסקי לשיר ללא הפרעה . . . זמן אחר פעלה השבוע לחדשות היה פרננדרו קורנה, בעל התפקיד הראשי באופרה פלי טאף, המועלית עלידי התזמורת הפילהר' מונית. קורנה, הנחשב לבורפאס הטוב בעולם, לא חשב כלל להיות זמר. הוא התכוון להכנס לבית-ספר לכמרים כדי להיות כומר. אולם זמן קצר לפני שעמד להקדיש את עצמו לכמורה, הוא השתתף בתחרות זמרים חובבים, שזיכתה אותו בסטיפנדיה ללמוד זמרה והוא ויתר על הכמורה . . . אחרי שה'22 (אילקה) רונה המריא לפני שבוע לארצות הברית, הצטרפה אליו השי' בוע גם רעייתו אביבה, שלא שכחה לקחת עמה את העוזרת הקבועה שלה. אביבה צוררה את השומת-לב שוטריה-מכס בכמות בלתי רגילה של טבעות זהב שענדה על אצבעותיה. התברר שאלה הן טבעות השו' און של הסבתא שלה והסבתא של אילקה, אותן היא נוהגת לענד בקביעות . . . כאשר ביקרו השבוע חברי איגוד-ענף הקול' נוע במאורגן בסודקון התיאטרון לרגל אסיפתם השנתית, קיבל את פניהם זמר המועדון אריה לביא בשאגת אריה, בחי' קותו את האריה המפורסם של מטרו, איש מהנוכחים לא הבינו את הרמו . . . התן' התני' עמום חכם יהיה קורוב התן' מסוג אחר. תוך כדי כתיבתו בטעריב לנוער התאהב עמוס במכירת-המרכה של שבועון ילד' זה, וייגיגית העולה במקצת על עמוס בגילה. השניים עומדים להנשא בקרוב . . . לקבלת פני אלברט גיבונס, המאמן האנגלי של נבחרת ישראל לשעבר, שחזר מאוסטרליה כדי לאמן את הפועל פתח תקוה, הופיע קהל רב. אולם אל השנה עצמו נתנה המשטרה רשות להתקרב רק לתמישה אנשים שהיו ראוים בעיניה לקבל' את פני גיבונס. הנהלת הפועל פתחת-תקוה היתה בטוחה כי חבריה מהוים את חמשת הרשומים. להפתעתם התברר להם כי שניים מתוך החמישה הם דב ("ברלה") שוגשין ודודי ("דודו") קרמר, שני אנשי הקבוצה לשעבר שהוצאו ממנה. להם ניתן לקבל את פני גיבונס, ואילו ראש הקבוצה אורי קרני, נאלץ לקבוע עם שאר הקהל . . . הי' כדורגלן אברהם מנצ'יק, ראש קבוצת הי' כדורגל של מכבי חיפה, הסביר השבוע מדוע קריאת היחיד של קבוצתו היא חורה שלוש פעמים על המלה "פייירסיי": "כאשר חונו לפני שנתיים מקפריסין, הביא עמו כמעט כל שחקן תנור פייירסיי, ומאז זו הקריאה שמחמתמת אותנו" . . . השתייגית 'ש'שה ריב'ר נקתה עלידי אוניברסיטת ניו-יורק, שחיפשה ברחבי העולם אחר שווייגיות שי' ייצגו אותה בתחרות המכללות האמריקאית. שושנה, שהתכוננה ללמוד זואולוגיה בירו' שלים, תשהה בניו-יורק ותלמד עונגאות באוניברסיטה זו.

איכסונם ואירוחם. מסל לופוביצי, שביים את הערב אימפרוביזציה הקאמרי עלה לתי אטרון אלפיים ליי, כולל טיוליו בארץ וכולל זרי הפרחים שהגיש לכל השחקנים. קורט הירשפלד, הבמאי השיוצרי המביים את נורה בהקאמרי לא יעלה אף הוא יותר מסכום זה.

התפאורות של הצגת נורה שציר תיארו אוטו השיוצרי, אחד מציירי התפאורות הטובים בעולם שהנלה לאחרונה בפרס ראשון בברודבי, עלו לקאמרי כ־600 ליי, כולל תרגום הוראותיו של הציר לפועלים המביעים את התפאורות. בידי צירי ישראל, עובדה זו נובעת בעיקר מכך שהאמנים הזרים מוכנים לותר על משכורות תמורת העבודה שהם משקיעים בישראל, דורשים את כיוסי הוצאותיהם, והתיאטרונים מקבלים הנחות ניכרות בהוצאות אלה. אולם תהיה הסיבה כאשר תהיה — לתיאטרון ישראלי משתלם יותר לקבל עבודת זרים.

מאחורי הקלעים

כסף במחסן גרוטאות

התפאורה הסמטית בהצגת הבימה ניצוץ של משורר, שאינה משתנה בכל ארבע המערכות, המחוזה, ושמוכנה על-ידי הבמאי פיטר פריי, נועדה להיות אחרת מכפי שהיא כיום. פיטר התעקש שהתפאורה צריכה להיות על במה מסתובבת. הוא הצליח לשכנע את הנהלת הבימה בחיוניותה של במה כזאת, למרות שהיו כמה חברים שטענו כי הצורה בה מציע פיטר פריי לבנות את הבמה, אינה מאקבלת על הדעת. בבניית הבמה הושקעו שלושת אלפי ליי. אולם 4 ימים לפני החזרה הכללית נשברו גלגלי הבמה והיא נזרקה למחסן הגרוטאות. . . .

ה"תיאטרון הקאמרי" עומד לחשב את הצגה שירדה לא מזמן מהבמה. הכחנה היא להצגת מריוס. קרוב לדודי שדינה פסקין דורון, הגילוי החדש של הקאמרי שהתפיעה בהערב אימפרוביזציה, תמלא את תפקיד פני בהצגה זו, אותה שחקה קודם לכן והרירה חיפאיי. . . . **בינתיים נשלמות** ההכנות הסופיות להצגת הבכורה של נורה בתיאטרון הקאמרי. חנה מרון-ריכטר, שתשחק בהצגה זו את התפקיד הראשי, בחזרתה לבמה אחרי תקופת העדרות של שנה וחצי, נרגשת מאוד לקראת מאורע זה. כאשר באו אנשי קול ישראל להקליט קטעים מההצגה עבור תכניתם בימות-ובידים, שלהם אותם תנה מרון חזרה בטענה: אין לי היום מצב רוח להקליטה. אגב, לקראת הצגה זו, בה צריכה חנה מרון להופיע ברקוד הסרטולה, היא קיבלה שעורי רקוד אצל תהלה רסלר. . . . **התזמורת הפילהרמונית** חיפשה בארץ לשוא לחשב מיוחד לאופרה פלסטאף. מאחר שאופרה זו היא מסובכת מאוד והטקסט שבה מושך במהירות ובשילוב מסובך עם התזמורת, אי אפשר להעלות את האופרה ללא לחשן. כשכל החיפושים היו לשוא, החליטה התזמורת להזמין לחשן מיוחד מאיטליה. . . .

סרטי עזר הבימה יוסרט בימים הקרובים על-ידי חברת גבע. . . . **הסכם מיוחד** בין האחד לקאמרי נחתם בימים אלה לקראת שיתופו של שחקן הקאמרי נתן כוגן בהצגת חשמלית ושמה תשקה באהל. לפי הסכם זה התחייב האהל לא להציג את ההצגה בי ערב בו יציג הקאמרי את הערב "אימפרוביזציה". . . . **חנה רובינא** תחזור אל הבמה בסוף העונה במחזה בשם העצים ימותו בעמיה שנכתב על-ידי מחזאי דרום אמריקאי. השחקנית הותיקה, שהתפיעה בי רענונות את קהל הנוכחים באולם בעת בכורת ניצוץ של משורר, תופיע במחזה שיבוים על-ידי עולה חדש מרוסיה שהגיע לאחרונה ארצה.

תדרין

צלה שארשרות האמנות ותבידוד העיקרים של חשבוע שהעולם הנה סמליז עניהם:

הצגות:

● **ניצוץ של משורר** (הבימה) — מחזהו האחרון והחלש ביותר של יוגין איי-גיל על בעל-מסבאה אירי באמריקה, הנקרא בין זכר ימי-הזהר שלו בעבר וההתה העי גום. שמעון פינקל, מרים זוהר, בת-עמי ואבנר חזקיהו בתפקידים הנותנים להם אפר שריות למשחק מעל לרמה הממוצעת.

אופרה:

● **פלסטאף** (התזמורת הפילהרמונית) — האופרה הקומית של **תרוני ביבוא** אמנות יקר מהחוק.

סיכסוכים

שיא השיאים

כאשר תועלה השבת, בהצגת-גאלה חגיגת בחיכה-התובות, האופרה הקומית בשם פלסטאף, אותה כתב ג'וזפה ורדי כשהיה בן 80 ואיש לא האמין עוד שהוא מסוגל ל-יצירה עננה, יהיה זה ללא ספק אחד השיאים של המאורעות המוסיקליים במדינה. כי הי אופרה שתועלה על-ידי עשרה זמרים אור-חיים, בהם פרנאנדו קוראנה מהאופרה סני-רופוליסין בניו-יורק, הנחשב לבס הטוב ביותר בעולם כיום, תבוצע באותה רמה בה בוצעה לאחרונה בספטיבלים באדינבורג ובאמסטרדם, רמה שהוגדרה על-ידי המבקר רים כביצוע המושלם ביותר של אופרה זו. "זהו חג לחובבי המוסיקה בישראל — זכות נדירה ובלתי חוזרת שאינה ניתנת אף לתושבי מרכזים תרבותיים באירופה", הג' ידירו אנשי התזמורת הישראלית, שיעלו את האופרה, את המאורע. אולם לאנשי האופרה הישראלית של אדיס דה-פיליפס לא היה זה חג כלל. לגביהם היתה העלאת אופרה זאת סכנה לקיומם. הם כינסו את אנשי המועצה הצבורית של האופרה, עוררו גל של מח' אות, לחצו לביטול הצגת פלסטאף על ידי התזמורת.

אלא שאנשי האופרה לא יכלו לגרש את האמנים הזרים שבאו לשיר בפלסטאף. כל מה שיכלו לעשות היה להביא לכך, שה' חזרה הבינמשרדית לאישור הבאת אמנים הודיעה לתזמורת כי להבא לא תרשה לה להביא להקות אופרה מהחוק.

טענו אנשי האופרה: הצגת אופרה ברמה כזאת מסכנת את קיומנו. אחרי הצגה כזאת לא ירצה עוד איש לשמוע אופרה בביצוע מקומי. הצגה זו מהווה תחרות העולה לחסל את האופרה הישראלית.

אנשי התזמורת סרבו אף להכנס לויכוח עם האופרה. "הטענות מגוחכות", אמרו הם, "התזמורת הולכת בדרך של שיאים מוסי-קליים. פלסטאף יהיה שיא-שיאים. אי אפשר לספק את תיאבונם של חובבי הבשר לתחליטים של קציצות מנסורת עצים. משטר של צנע באמנות לא יצליח."

גזרת פרנסה. באמתחתם של אנשי האופרה היה נימוק נוסף נגד הצגת פלסטאף. אמרו הם: "בשענו מגעה התזמורת את כניסת האופרה לחיכה-התרבות בטענה שהאולם אינו כתאים להצגת אופרות. כי צד יכולה התזמורת להרשות לעצמה לה' ציג אופרות באותו אולם עצמו?"

השיבו אנשי התזמורת לטענה זו: "במת-חיכה-התרבות אמנם לא נכנתה לאופרה של ממש, יש צורך במסך ובתפאורות תלויות. פלסטאף אינה אופרה כזאת. לא יהיה בה מסך ולא תפאורות המשתלשלות מן התקרה והעשויות להסריע את האקוסי-טיקה."

אולם לצדם של אנשי התזמורת היה נימוק נגדו לא יכלה לעמוד שום טענה של האופרה. הצגת פלסטאף אינה מהוה תח' רות לאופרה המקומית, כשם שהבאתו של לואי ארמסטרונג אינה מהוה תחרות למ' חצוצרים בבאים המקומיים. שום אופרה ישראלית לא תגיע לעולם לדרגת ביצוע אמנותי כזה שיבוצע עם התזמורת. ביצוע מעין זה הוא למעלה מכוהותיה. המאזין הישראלי שאינו יכול להרשות לעצמו לני' סוע לחוק-לארץ ליהנות מביצועים מעולים, זכאי ליהנות ממאורע מעין זה.

עם כל הסימפטיה שרכש הקהל הישראלי לאופרה המקומית, התיחס השבוע חובב המוסיקה המושבע לטענותיה של הי אופרה כשם שהיה מתיחס קורא הספרים לטענות סופרים ישראלים, שהיו תובעים איסור תרגום ספרות לועזית בטענה שהוא גוזל את פרנסתם.

עסקים

עבודה זרה בזול

אחת העובדות המדהימות ביותר מעולם התיאטרון הישראלי: משתלם לתיאטרונים להציג הצגות בביום של במאים זרים ובי תפאורות של ציירים זרים, מאשר להעסיק כוחות מקומיים.

במאי מקומי כפיטר פריי נוהג לקבל שלושת אלפי ליי עבור ביום הצגה. ציירי תפאורות ישראלי מקבל עבור עבודתו, כו' לל הפיקוח על הביצוע, סכום המתקרב לאלף ליי. במאים זרים וציירים זרים עו' לים לתיאטרון הישראלי הרבה פחות, עם כל סכומי ההוצאות של נסיעותיהם, דמי

20%
הנחה ממשית

על כל סחורתינו באיכותן הידועה

מכירת סוף העונה

איוניר
בתי האלנה הראליים לאמאן

תל-אביב, רח' אלנבי 31-רח' דיזנגוף פינת גורדון

הרנסתם מצוינת, כח סבלם וחסינות נגד עיפות — מושלמת הם נמרצים עליזים... עשו כמותם והשתמשו באמפולות

באפיסרום
באפיסרום — הוא תוספת הגיינית טב" עית למזון על בסיס של "מזון מלכות יציב" (Gelée Royale stabilisée)

להשיג רק בבתי מרקחת תוצרת מקורית של
Laboratoires Santa, Paris
המפיץ היחידי בישראל: **אפרים מם**
ת.ד. 402 ת"א טל. 74800

טובי המורים בארץ מלמדים

בבית-הספר לשפות **"קדימה"** ת"א, בני-הודה 74 נפתחים:

אולפן לאנגלית
(לרכישת השפה בזמן הקצר ביותר, 3 שעות ביום)

אולפניות וקורסים רגילים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות (6, 4, 3, 2 שעות בשבוע). קבוצות נפרדות לאנגלית לתלמידי בתי-הספר.

פרטים והרשמה: בשעות 9 עד 12 לפניצההריים, 3 עד 9 בערב (פרט ליום ר')

בית הספר הטכני של חיל האוויר בחיפה

(עם סנימיה)

עורך פדרה נוספת של

קורסים מקצועיים מסמיכים
(כל חודש נפתחים קורסים חדשים)

במקצועות: * אלקטרוניקה * מכונאות מטוסים (מנוע וגוף) * חשמל ומכשירנות מטוסים * חימוש והשמל מטוסים

לקורסים שנתיים אלה יתקבלו נערים בגיל 16 ומעלה בעלי השכלה של 9 שנות ימוד לפחות. **שכר הלימוד** (כולל פנימיה מלאה ובגדים) — 350 ליי (הקלות בתשלום במקרים מיוחדים).

*
ברכר פרטים פנה אל נציג חיל-האוויר כלשכות הגיוס

סרטים

פילים ופילים

קהל הצופים הוא חלק חשוב של החיה הסרט. מאחר שאין האדם רואה את הסרט כיחיד, אלא בהמונו, קובעת הגבית ההמוני במידה רבה את טיב החוויה של הצופה. לאחרונה בולט הדבר ביותר בישראל.

אלסו וקרסולי ב"נערות בנות זמננו" למה נועדו הרגליים?

אביב להוריו אחרי חמשה ימי הקרנה, מול תגובה שלילית של הקהל והביקורת. אולם שרשי השמים הוא חחית הנוגעת ללב. זהו סיפורם של כל האידיאליסטים, היוצאים לתקן את העולם, המסתככים באמיציות בלתי כשירים ובטיפוסים אפלים המנצלים את אצילותם, אך הממשיכים במאבק. הסרט, המבוסס על ספר שהכה גלים בעולם, מנציח דמות בלתי נשכחת, ולחם עדין נפש (טרבור הארד) המבקש להתחיל בהצלת העולם, מחליט כי הצלת גזע הפילים מהשמדתו בידי ציידים רודפים צועד היא התחלה נאה. מדוע דוקא הפילים? כי בישבו בשבי, כאשר רצה להיזכר בדבר גדול, אצילי וחופשי — נזכר בפיל. האמצעים, המבוססים על ספר, שהכה גלים בעולם, מנציח דמות בלתי נשכחת, ולחם עדין נפש (טרבור הארד) המבקש להתחיל בהצלת העולם, מחליט כי הצלת גזע הפילים מהשמדתו בידי ציידים רודפים צועד היא התחלה נאה. מדוע דוקא הפילים? כי בישבו בשבי, כאשר רצה להיזכר בדבר גדול, אצילי וחופשי — נזכר בפיל.

גלופה מושלמת הגליה שיוזכר לעד (מגדלור, תל אביב; בריטניה) הוא סרט העשוי להזכר תקופה ארוכה, שהציניקאים יטענו כי טביעתה של האניה הדנית האנט הדופט במסע הבתולים שלה השבוע עת נתקלה בקרתון, אביב; בריטניה) הוא סרט העשוי להזכר תקופה ארוכה, שהציניקאים יטענו כי טביעתה של האניה הדנית האנט הדופט במסע הבתולים שלה השבוע עת נתקלה בקרתון, אמדיאו מוליאני. זיראר פליס.

אינה אלא פרסומת עבורו. כי הלילה שזכר לעד, הוא ליל סביעתה של טיטאניק. אנית הפאר הענקית, שנבנתה על-מנת לא לטבוע לעולם, וטבעה בהפלגת הבתולים שלה. הסרט הוא שיחזור תעודתי למחצה של מאות ואלפי הפרטים הקטנים שהיו יחד את המאורע המחריד ביותר של ראשית המאה, אסון ל-1517 שבועו, ונס ל-700 שניצלו. עיקר הסרט מתרכז על שלושת הישעו האחרונות של האניה, מהרגע בו נתקלה בקרתון ועד סביעתה. מה שהתקבל אינו תיאור טכני, אלא סיפור אנושי מוצע זע המורכב מעשרות סיפורים של עשרות דמויות אוטנטיות המופיעות בסרט, החל במיליונר גוגנהיים שהתלבש בבגדי פאר כדי לטבוע בהדר וכלה במהגרים פולניים עניים במהלקה השלישית שבשלוש שעות גילו עולם ואיבדו אותו.

בקר רוח מפליא, ללא התחמקות מהאשמות גופים ופרטים, בהתאפקות ובעריכה יוצאת מגדר הרגיל, הציג ליחיו יצרני הסרט לשלב בתוכו עולמות שלמים. את סיפורי האסון, היצלה, והעזרה שאהרה. יצור סרט זה דומה ללא ספק להכנת גלופה להדפסת תצלום. בגלופה הרעה רואה הצופה את רבבות הנקודות הקטנות המהוות את התמונה. בגלופה הטובה רואה הצופה רק את התמונה, למרות שאף זו מורכבת מנקודות זעירות. סיפור רה של טיטניק הוא הי תמונה המושלמת.

מפשות בצבע

נערות בנות זמנו (מוגרבי, תל אביב, איטליה) הוא מורה דרך לבחירת בעל עבוד נצי רות בנות זמננו, שנועד למלחמה בעוציתם של דודות זקנות בבחוליהן המיעצות לבחור חתנים עשירים. שטות, אומר הסרט. חתן עשיר הוא מקח טעות, את נותנת לו מה שהוא רוצה ו הוא נותן לך נסיעה במכונית מהודות ודירה משוכללת. אבל הוא ל עולם לא יתחנן אתך מפני שהאב לא ירשה. עוד יותר גרוע לבי חור בעל לפי הצורה. משום שהבחורים היפים הם סרסוריי זנות. הפתרון הוא לבחור עובד שכיר, רצוי עם למברטה, שהנערות אינן נמשכות את ריו, להכנס אתו לחדר בודד ולראות אם לא יעשה לך כלום. אם הנסיון עובר בשלום ושום דבר לא קרה ביניכם, את יכולה להתחנן עמו. את ההוכחה לשיטה זו מספקות שלושת בנותיו של סוכן נוסע אלמן (פאלו סטופה), ששתים מהן ששמעו לעצות הדודה הרעה נכשלו בבחירתן, ואילו השלישית (מריה אלסיו) עומדת בנסיון, לומדת לדעת כי רגליה לא נעדרו לתצוגת יופי, מצליחה למצוא את האושר. קומדיה דלילה ומטופשת בצבעים.

חדריך

- אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:
• יעקובובסקי והקולונל (אלוני, תל אביב) — סרט תעמולה מצויין עבור מלוח העליה. דני קיי, קורט יורגנס.
• סכיב העולם 80 יום (ח, תל אביב; אודלי, חיפה) — אלבום תמונות נעות ומרהיבות המקושרות בסיפור שכתב ז'ול ורן. דויד גיבן וקנטיפלט.
• סודי ביותר (תמר, תל אביב) — קומדיה מרנינה על גנרל נוקשה ובעלת עתון אמביציונית. סוזאן הייזר.
• מעלית לגרדום (אופיר, תל אביב) — סרט מתח קרימינלי בבית מענין.
• מונפרנס 19 (אורה, חיפה) — פרק בחייו של הישכור, הצייר והאדם, אמדיאו מוליאני. זיראר פליס.

ד.ו.ב.ק.

הנדרשת ביותר בישראל

תשבץ הנובלם הזה 1114

A crossword puzzle grid with numbers 1 through 45 indicating starting positions for words. The grid is a 15x15 checkerboard pattern.

מאונך; 2. יי-שוב בדרום; 8. יין; 10. הן תת-קיימנה בנובמבר; 13. עץ הלבנון; 14. מכלה את ה-צמר; 15. 365 יום; 16. מדגסקר הוא כזה; 17. על חודו כתב מוהאם; 18. בד"א בזה"ל; 20. לעתים הוא מוליד עכבר; 21. לא לאט; 23. מצ"וות ט"ו בשבט; 25. חושב הארץ; 27. בעל מלאכה עדינה; 29. שני עמודים; 30. מצב היהודים מחוץ ל-ארץ ישראל; 32. כאשר הוא שמן הוא בועט; 34. שרר הרים בצפון; 35. יופי; 36. מלאכת אריגה; 37. איש נטול ראש; 39. אות הקריאה של תי"ו; 40. מלת הכללה; 41. הבררה; 42. קולנוע חדש בתל אביב; 43. חצי מוזה; 44. הוא לעיניים כחומץ לשיניים; 45. נורית פילצור, כך היה נדמה בהתחלה.
מאונך; 1. יישוב בדרום; 2. אתה. בגרמנית; 3. נביא; 4. טוב, אבל אין התחלה; 5. יישוב ספר; 6. מלת קרי-

פקידים! תלמידים! סטודנטים! הרשמו עוד היום לקורס ל"קצרות עברית ו/או אנגלית (שני חודשים, פעמיים בשבוע) ב"אולפן גרגי" (GREGG). המנהל: ח. בריקא (קמפינוסקי), תל אביב, רחוב גורדון 5. הצלחה מובטחת!

רומן בהמשכים! תמר הרפתקאותיה של צברית שנפלה ביד סחרי נשים... הופיע ונמצא למכירה בכל דוכני העיתונים!

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של עשר לירות ישראליות. הזוכה השבוע הוא ירוחם דוידוביץ, תל אביב.

לענין

בקריית העולים נשמע השבוע הגאון הקצר ביותר בהיסטוריה הישראלית. אמנם, היו עדיין שמיעה שהעידו, כי נציג המפלגה התכונן לנאום שעות רבות. הם גם שמעו את הגאון כולו, הפותח במלים הנרגשות: "רבותי, אין מה לדבר שמפלגתנו עשתה רבות לקליטת העלייה..." אולם כשנציג המפלגה עלה על במת הגאונים ופתח את נאומו: "רבותי, אין מה לדבר..." פרצו מחאות כפיים סוערות, קריאות "בראח", והקהל התפור שבערצון.

שמעון פרס שוב חזר השבוע לחדשות. בשורת נאומים בלתי אחראיים...

... מפריס פרס ומעלה גרה.

★ ★ ★

סגן אלוף עבד אל סלאם עארף טען כי נאסר אחרי שניסה להתאבד בשעת ויכוח עם קאסם...

... כאשר התאבדתי, אבדתי.

★ ★ ★

בלגל האהבה הגיעו שלוש הבהרניות הישראליות לעזה...

... פירוש חדש לפסוק הישן: עזה כמוות אהבה.

★ ★ ★

יושב ראש האסיפה הלאומית הצרפתית לשעבר, בן השבעים ושלוש, הואשם בקיום יחסים מיניים עם ילדה בת ארבע עשרה...

... איך אומרים הצרפתים? הפש את הילדה.

"מה תבשלי לארוחת הערב?"

איך לנהל ויכוח תרבותי

התועלת העניין שאתה מייצגו להעיר, כמדרך אגב: "גם אני האמנתי פעם בזאת." את זאת יש לומר בשקט ובנימוס - כאדם המשתתף בצעריו של המתנגד - לא בנימת קיטרוג.

בשמתנגד שואל, "איזה עתון אתה קורא?" ענה לו בלי היסוס ומיד שאל אתה אותו איזה עתון הוא קורא.

כאשר הוא נותן את התשובה, אל תפתח במסע גידוף והשמצות נגד עורכי אותו עתון או מדיניות המערכת. רק הייך הייך אירוני והפלט בסלחנות: "נו, כמובן..."

בשעת ויכוח תרבותי, יהיה זה גילוי של חוסר טעם קיצוני אם תרים פותח-מכתבים, אגרטל או כל מכשיר הרפני אחר, ותעבירו מיד ליד בתנועות מלטפות, תוך נעיצת מבטייהשתור קקות כמתנגדך.

שמור על קוד נעים ודא צעקני, ביחוד כשאתה מפסיק את הנאום בקריאתי-ביניים מרגיזה.

כאשר מישוהו משמיץ הצהרה שאינך מסכים לה, אין צורך לצאת נגדו בהכחשה מחוממת. צחוק ציני עמוק ומקומץ יכול להיות הרבה יותר יעיל.

היה אדיב וקורקט, כשמישהו חוזר שוב ושוב על נימוקיו. עזור לו עם הערה טובת-לב, כמו: "כבר אמרת זאת שלוש פעמים."

אין דבר פחות מזומם מאשר להאשים מתנגד שהוא "קומוניסט שרוף" או "ריאקציונר פא-שיסטי". אפשר להשיג את אותה התוצאה על ידי השמעת הערה כמו, "זהו בריוק הקו הקר מוניסטי" או "זה מה שהיטלר היה טוען בשעתו."

פעם אי פעמיים כמשך הויכוח, יהיה זה

אנשים פשוט לא מקשיבים...

אתם מבינים, ויהודה סגל אמר שהוא לא שמע את ההתחלה. אבל זה היה ברור שאף אחד לא הקשיב למה שאמרתי. הם ישבו להם מסביב וזללו בוטנים בשעה שאני דיברתי. גם אני אכלתי קצת. זה רק מוכיח עד כמה שאנשים עכשיו לא מקשיבים.

★ ★ ★

אפילו אשתי, ביום שני שעבר טילפנתי אליה מהמשרד ואמרתי לה שתמדוד את הטרימסטטט שבולט מדוד האמ-בטיה, מתחת למדר-החום האוטומטי של ברוז היסות הגאון. "זה נראה כמו הפאסטט שיש על המנוע באוטו שלי, מתחת למגב השמשות, הסברתי לה, "רק שזה מוששה במקום עגול. תקראי לאינסטלאטור ותשאלי אותו אם יש לו חלק חדש במקום זה, אבל שיהיה מנחושתי, לא מברזל מפני שהברזל מתחיי, ושצינור החיבור יהיה יותר ארוך בשלישה שלושה וחצי סנטימטר."

אשתי אמרה: "מה?"

אנשים כשום לא מקשיבים.

ירוחם דוידוביץ, תל אביב

הזמן

(כפי שאשה מחשבת אותו)

שניות: פרק הזמן שאי אפשר לדרוש ממנה שתכין בו את ארוחת הצהרים.

דקות: לא יתכן שדיברה עם חברתה בטלפון אפילו פרק זמן זה.

שעות: הזמן הדרוש לבעלה ללבוש את מעילו, אחרי שהיא עצמה כבר גמרה להתלבש ומוכנה לצאת.

ימים: כשהיא סוקרת את התפריט במסעדה, זהו פרק הזמן שנדמה לה שלא אכלה בו נגיסה אחת.

שבועות: הערכה גסה של הזמן הדרוש לגיהוץ כל הכביסה הנקיה שהצטברה.

שנים: גילה של כל שמלה בארון הבגדים שלה.

יובלות: הזמן שעבר מאז יצאה בפעם האחרונה עם בעלה לרקוד.

"מה כפת לך למדוד? יש עוד חצי שעה עד הסרט..."

חשיריים

חתיכה חמודה בשם כתיבה רחצה לתומה באמבטיה. פתאום נכר נכנס... (הקורא, אל תהיה גם! מי אמר שנכנס לאמבטיה?)

מלצרית חמודה בפונדק אהבה רק ללבוש מהזדק. שלוש סיבות לדבר: האחת - היה קר; וחשתיים - יבין כל דרך.

ב.י. בן-פתאול, חיפה

טעות לעולם צודקת

קיבל את הפר מהנהלת הרכבת לפי המלצת הועדה לפרסי ערוץ. (הארץ) יורם ברנשטיין, תל אביב

שרות אקספרס. האיש שנדרס ליד ההגה ודרס 3 אנשים - לדין. (ידיעות אחרונות) אליעזר ויזנפלד, בני ברק

דין זורס כדין נדרס. שיטודי-פעולה בינמפלגתי. (מעריב) דן ברגנר, חיפה

שטיפת הכלים המלוכלכים של ה' מטבח הפוליטי.

הוא התפרק בזעם לתוך החדר. (הבקר) נחמה כהן, רמת גן

תחפוצ מרוב כעס.